

Bedömargruppens yttrande över kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola

Bedömargruppens uppdrag

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har gett oss i uppdrag att granska kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola. I detta yttrande framgår våra bedömningar med vidhängande motiveringar och ett förslag till samlat omdöme.

Härmed överlämnar vi vårt yttrande till UKÄ.

Bedömargruppens sammansättning

I bedömargruppen har följande ledamöter ingått:

- Professor Lena Abrahamsson, Luleå tekniska högskola (ordförande, sakkunnig)
- Professor Patrik Sörqvist, Högskolan i Gävle (sakkunnig)
- Professor Geir Egil Dahle Øien, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (sakkunnig)
- Lina Grudd, Linköpings universitet (studentrepresentant)
- Bengt Westman, Sveriges kommuner och regioner (arbetslivsföreträdare).

Bedömargruppens arbete

Granskningen har utgått ifrån de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)*¹. Se vidare Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete (UKÄ 2018). Underlag för bedömningen har utgjorts av lärosätets självvärdering, studentinlaga samt dokumentation kopplat till det fördjupningsspår (se bilaga 1) som bedömargruppen har granskat vid det andra platsbesöket. Intervjuer har genomförts i samband med två platsbesök, med representanter för lärosätet och för studenter och doktorander samt med arbetslivsföreträdare som lärosätet samarbetar med. Scheman för platsbesöken återfinns i bilaga 1 och 2.

---

¹ Se även UKÄ:s översättning *Standarder och riktlinjer för kvalitetssäkring inom det europeiska området för högre utbildning (ESG), 2015*.

Bedömningsprocessen

På grundval av underlagen har vi granskat lärosätets kvalitetssäkringsarbete och gjort en bedömning utifrån nedanstående bedömningsområden.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation
- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet
- student- och doktorandperspektivet
- arbetsliv och samverkan.

UKÄ har delgivit lärosätet vårt preliminära yttrande för att ge möjlighet att korrigera eventuella sakfel. Delningstiden var tre veckor. Vi har tagit del av lärosätets svar (se bilaga 4), och i de fall där vi gjort bedömningen att det har varit befogat har yttrandet korrigerats.

För bedömggruppen

Lena Abrahamsson
Ordförande

Bedömargruppens bedömning

Chalmers tekniska högskola

<p>Lärosäte Chalmers tekniska högskola</p>	<p>ID-nr A-2018-11-4650</p>
<p>1. Styrning och organisation Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet</p> <p><i>Tillfredsställande</i></p> <p>Bedömargruppen anser att lärosätet i sin styrning och organisation har ett välutvecklat och ändamålsenligt kvalitetssystem som säkerställer kvaliteten i utbildningarna. Samtliga bedömningsgrunder i bedömningsområdet är uppfyllda.</p> <p>Styrkor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verksamhetsplaneringsprocessen och styrdokumentet <i>Prioriterad verksamhetsutveckling</i> ger goda förutsättningar för en ändamålsenlig processorientering, holistisk syn på strategisk planering samt prioritering av verksamheten och uppföljningen. • Matrisorganisationen för grundutbildningen med beställare och utförare ger en tydlighet i kvalitetsarbetet och en möjlighet att följa upp kvaliteten i utbildningarna, både när det gäller behov av åtgärder och uppföljning av genomförda åtgärder. • Kvalitetsarbetet sker i många olika forum som möjliggör en bred delaktighet. <p>Utvecklingsområden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utveckla helheten i kvalitetssystemet för forskarutbildningen, inklusive uppföljningen av forskarutbildningen. • Förtydliga arbetsordningen för forskarutbildningen. <p>1.1 Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.</p> <p><i>Uppfylld</i></p> <p>Bedömargruppen anser att lärosätet har ett välutvecklat och ändamålsenligt kvalitetssystem med hög ambitionsnivå. I huvudsak etablerades systemet 2013, men bygger på en lång erfarenhet av kvalitetsarbete. Bedömargruppen anser att lärosätets kvalitetssystem säkerställer kvaliteten i utbildningarna och att det relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier.</p> <p>Kvalitetssystemet utgår ifrån lärosätets vision <i>Chalmers – för en hållbar framtid</i> som konkretiseras i <i>Prioriterad verksamhetsutveckling (PVU) 2019–2021</i>. Verksamhetsplaneringsprocessen (VP-processen) integrerar kvalitetssystemet med de övergripande målen för verksamheten liksom de övergripande strategierna. I VP-processen diskuteras förutsättningar för utbildningarna (kompetensförsörjning, bemanning, arbetsmiljö, jämställdhet och infrastruktur, med mera). Lärosätets avsikt är att VP-dialogen ska bidra till att kunskap sprids och en samsyn bildas kring målen på ledningsnivå och i tvärgående led i organisationen. Bedömargruppen tolkar VP-processerna som ett viktigt verktyg för att bidra till att säkerställa att kvalitetssystemet relaterar till lärosätets övergripande mål och strategier.</p> <p>Av självvärderingen framgår att lärosätets kvalitetssystem har två delar: ett kvalitetssystem för grundutbildning och ett för forskarutbildning. De två delarna har olika karaktär. Enligt lärosätet har</p>	

detta sin grund i att systemet för forskarutbildningen är nyare och därmed inte lika genomarbetat, samt att lärosätet valt olika sätt att organisera grundutbildningen och forskarutbildningen.

Kvalitetssystemet för grundutbildning, *Utbildning i världsklass*, är en del i *Prioriterad verksamhetsutveckling* och bygger på studentens väg genom utbildningen från rekrytering till examen och alumn, samt delar upp målen i delmål och nyckeltal. Bedömaregruppen ser positivt på att lärosätet kopplar mål och delmål till olika delar av studentens väg genom utbildningen, eftersom det ger bra möjligheter att ha ett kvalitetsarbete som relaterar väl till verksamheten.

Kvalitetssystemet för grundutbildningen präglas även av att lärosätet har organiserat grundutbildningen i en beställar- och utförarorganisation där "överenskommelsen" är central. Bedömaregruppen ser positivt på att beställar- och utförarorganisationen fungerar stabiliserande och kvalitetsdrivande samtidigt som gruppen ser en potentiell utmaning i att arbetet med att skapa en sammanhållen kvalitetskultur eventuellt kan påverkas negativt av ett transaktionssystem. Utbildningsprogrammen beställer kurser och institutionerna där alla lärare har sin anställning levererar kurser. Institutionernas utbildningsuppdrag krävs, förhandlas, formuleras och resursätts i "överenskommelsen". Detta processororienterade och cykliska arbetssätt beskrivs utförligt i självvärderingen, men var delvis svårt att förstå i alla detaljer, exempelvis när det gäller ansvarsfördelning samt tillgång, styrning och kontroll över resurser. Under platsbesöken fick bedömaregruppen en tydligare bild av systemet och därmed större förståelse av hur de olika arbetssätt som tillämpas för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna hänger ihop i en sorts matris. Däribland kan nämnas systematiska dialoger mellan formella grupperingar med ansvar för utbildningarnas kvalitet, kollegial granskning (examinerande seminarier, interna och i vissa fall externa programutvärderingar, med mera) samt systematisk insamling och analys av kvalitetsdata (till exempel genom alumnenkät och kursvärderingsprocessen).

Kvalitetssystemet för forskarutbildningen, *Forskarutbildning av högsta kvalitet*, ligger under målet "Excellent forskning" och beskrivs i självvärderingen som att det bygger på doktorandens väg. Bedömaregruppen ser dock detta som inte riktigt lika väl genomarbetat och inte heller lika tydligt kopplat till *Prioriterad verksamhetsutveckling* jämfört med systemet för grundutbildningen. Enligt självvärderingen beror detta på att kvalitetssystemet för forskarutbildningen delvis är under utveckling och att forskarutbildningen i hög grad är individualiserad. Platsbesöken visar att mycket av kvalitetsarbetet i forskarutbildningen sker kopplat till respektive forskarutbildningsämne (forskarskola) och till doktorandernas individuella studieplaner som bygger på de olika specifika forskningsprojekt som utgör stommen i deras forskarutbildning. Bedömaregruppen vill betona att det är viktigt för lärosätet att arbeta vidare med helheten i kvalitetssystemet för forskarutbildningen.

1.2 Lärosätet har en kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är offentlig och en del av den strategiska styrningen.

Uppfylld

Lärosätet har en kvalitetssäkringspolicy (både för grundutbildning och forskarutbildning) som är offentlig. Den finns publicerad offentligt på lärosätets webbplats. Kvalitetssäkringspolicyn är en del av den strategiska styrningen. Policyn utgår från visionen med övergripande mål samt dokumentet *Prioriterad verksamhetsutveckling* som innehåller konkretiserade mål för de tre kommande åren. Institutionerna formar strategiska handlingsplaner utifrån den prioriterade verksamhetsutvecklingen. För grundutbildningen präglas systemet av att lärosätets utbildning är organiserad i en beställar- och

utförarorganisation med överenskommelser mellan institutionerna och utbildningsområden samt dialoger om verksamhetsplanering mellan ledningen och institutionerna (och liknande dialoger för andra delar). För forskarutbildningen har kvalitetspolicyn relativt nyligen blivit en integrerad del av kvalitetssystemet och är därför inte helt implementerad i alla led. Bedömargruppen ser det som viktigt att fortsätta utveckla denna del.

1.3 Lärosätet har en ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

Uppfylld

Lärosätets ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet finns beskriven och tydliggjord i de underlag som bedömargruppen tagit del av. Det finns tydliga roller och uppdrag för de flesta centrala funktioner och tydliga principer för delegering.

Organiseringen är motiverad utifrån kvalitetshänsyn och genomförs i linje med de principer och riktlinjer som finns i styrdokument, arbetsordning och delegationsordning. I den matrisorganisation som tillämpas i grundutbildningen med beställare (programmen) och utförare (institutionerna) har institutionerna ansvar för att leverera kurser och för kompetensförsörjning (lärare). Vicerector för utbildning och livslångt lärande har det övergripande ansvaret. Utbildningsområdesledare ansvarar för samordning och koordinering mot gemensamma mål och har ansvar för studenternas fysiska miljö. De programansvariga beställer kurser och har ansvar att säkra kurskvaliteten, bland annat genom kursvärderingar. De programansvariga ansvarar även för studenternas psykosociala arbetsmiljö. Viceprefekten ansvarar för att kursutbudet och pedagogiken kvalitetssäkras och utvecklas inom institutionens resurser. Examinatorerna ansvarar för att kurserna håller beställd kvalitet och når bestämda mål. Utanför detta finns chefen för enheten Marknad som ansvarar för att organisera och följa upp studentrekrytering och alumni-relationer, chefen för Student- och utbildningsavdelningen som ansvarar för studievägledning, utbildningsstöd, studentstöd samt antagnings- och examensprocesser, chefen för enheten Stöd till utbildningsutveckling som ansvarar för internationella avtal och relationer, kvalitetssamordning, arbetslivssamverkan och pedagogiska frågor samt chefen för Serviceavdelningen som ansvarar för schema, tentamen och undervisningslokaler. Bedömargruppen ser det som en styrka att det är många funktioner och personer inblandade i kvalitetsarbetet.

När det gäller forskarutbildning är det vicerector för forskning och forskarutbildning som har det övergripande ansvaret, och det innefattar exempelvis mål och processer. Här ingår att leda Forskarutbildningsnämnden, där institutionerna representeras av pro- eller viceprefekt för forskarutbildning och där doktorander finns representerade. Pro- och viceprefekt för forskarutbildning ansvarar för organiserandet av forskarutbildningen på varje institution. Vid lärosätet organiseras forskarutbildningen i forskarskolor. Det finns några institutions- och ämnesövergripande forskarskolor, men varje forskarskola motsvaras av ett forskarutbildningsämne. Varje forskarskola har en studierektor som ansvarar för att följa upp forskarutbildningen och doktoranderna minst en gång per år. Uppföljningen sker genom uppföljning av doktorandernas individuella studieplaner. Studierektorerna ansvarar även för kurs- och seminarieverksamheten. Vid en forskarskola finns flera examinatorer som säkerställer att varje enskild doktorands forskarutbildning uppfyller kvalitetskraven på forskningsuppgifter och övriga moment samt godkänner de individuella studieplanerna. Handledarna ansvarar för att handleda och se till att de individuella studieplanerna följs. Detta beskrivs i *Arbetsordning för forskarutbildning*. I studentinlagan framkom kritik mot dokumentet och

platsbesöken bekräftade att det verkar finnas olika varianter, tolkningar och tillämpningar av arbetsordningen på olika institutioner och i olika forskarskolor samt att detta kan skapa otydlighet och osäkerhet. Därför rekommenderar bedömargruppen lärosätet att fortsätta arbetet med att tydliggöra detta.

Vid läsning av lärosätets självvärdering hade bedömargruppen svårigheter att förstå relationerna mellan institutionernas forskning (genomförandet och organiseringen av forskningen, dvs. forskarutbildningsämnenas forskningsöverbyggnad) och forskarskolorna. Det verkade som om forskarskolorna var organisatoriskt frikopplade från forskargrupperna. Vem som har ansvaret för kvaliteten i forskningen och för uppföljningen av den framkommer inte tydligt i underlagen. Även gränsdragningen mellan kollegiets ansvar och linjechefernas ansvar är otydligt beskriven. Vid platsbesöken framkom en något klarare bild, och de intervjuade såg inte några problem med lärosätets ansvarsfördelning inom forskarutbildningen och när det gäller uppföljning och säkerställande av kvaliteten i forskningen lutar sig lärosätet mot forskarsamhällets ordinarie peer-review-system. Trots beskrivna utvecklingsområden anser bedömargruppen att bedömningsgrunden är uppfylld.

1.4 Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Uppfylld

Bedömargruppen noterar att processer för bred delaktighet, engagemang och ansvar är väl beskrivet i självvärderingen, framför allt för grundutbildningen, vilket också bekräftas vid platsbesöken. Trots en något vagare bild av forskarutbildningen, uppfattar bedömargruppen att bedömningsgrunden är uppfylld. Lärosätet lyfter fram överenskommelsearbetet som en central aktivitet och även kursvärderingsarbetet. Det arbetet som sker inom kursvärderingsprocessen, programråden och överenskommelsearbetet i beställar- och utförarorganisationen anser bedömargruppen vara goda exempel på hur både studenter och lärare uppmuntras till att delta i kvalitetsarbetet. Lärosätet betonar att kårobligatoriet och ersättningen till studenter som medverkar i kursnämnderna är en viktig förutsättning för att studenterna ska kunna ta en aktiv del i kvalitetsarbetet. Lärosätet har några pågående stora stiftelsesatsningar CHAIR, GENIE och TRACKS som syftar till att bidra till en kultur med öppenhet och möjlighet. Till viss del är dessa satsningar svar på problem och förslag som kommit från studenter, vilket bedömargruppen ser positivt på.

I självvärderingen och vid platsbesöken framkom många exempel på insatser som syftar till att uppmuntra medarbetare till delaktighet och ansvarstagande, däribland en gemensam introduktion för alla nyanställda på lärosätet, seminarium med rektor som hålls två gånger per år och kvalitetskonferenser. Det finns även flera forum och enheter som arbetar med kvalitetsfrågor, exempelvis studierektorsgrupp, forskarutbildningsnämnd och handledarforum. Sedan 2013 genomförs årligen en medarbetarenkät. Data inhämtas från alla medarbetare, inklusive doktorander. Resultatet används för att förbättra arbetsmiljön. Lärosätet strävar efter ett medvetet medarbetarskap och ett arbetsklimat som kännetecknas av öppenhet, delaktighet, respekt och mångfald, inspirerande miljöer och att det ska finnas förutsättningar för kreativitet, engagemang och nyfikenhet. Ett möjligt utvecklingsområde som bedömargruppen såg är öklarheter i processen för kollegialt inflytande. Här finns en stor potential för delaktighet, engagemang och ansvar men bedömargruppen fick inte någon utvecklad bild av hur lärosätet systematiskt arbetar med detta.

1.5 Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

Uppfylld

Bedömggruppen anser att lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

VP-dialogerna är instrumentet som används för att koppla samman kvalitetssystemets resultat med strategisk styrning och utveckling av kvalitetssystemet. Kvalitetssystemet används på så vis för att lärosätet ska arbeta mot de mål som är formulerade i verksamhetsplanerna. I samtalen om överenskommelser används kursvärderingar och kursutbudsprocessen som underlag. Utvecklingen av kvalitetssystemet görs ibland i form av formella uppföljnings- eller utvärderingsprojekt. Ett exempel är att lärosätet arbetar med att ta fram en gemensam modell för extern programutvärdering. Ett annat exempel är intern utvärdering av forskarskolor. Det senare resulterade bland annat i att individuella studieplaner kommer att digitaliseras. En elektronisk plattform för de individuella studieplanerna har beretts i forskarutbildningsnämnden och ett verktyg för detta är under utveckling och ska implementeras under 2020. Just nu pågår arbete med ett beslutsstödsystem som ska möjliggöra en samlad bild av relevant information (med så lite manuell hantering som möjligt) och som ska ligga till grund för kvalitetsbedömningar och åtgärder.

Sammantaget anser bedömggruppen att de olika processer som beskrivs i självvärderingen redovisar väl fungerande cykliska processer med utvärdering – analys – åtgärder – uppföljning. Bedömggruppen ser dock några frågetecken i processen för uppföljningen inom forskarutbildningen och de effekter resultatet av utvärderingar där har för utvecklingen av forskarskolorna.

1.6 Lärosätet säkerställer att den information som genereras av kvalitetssystemet publiceras och kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

Uppfylld

Lärosätet har en kommunikationspolicy som anger mål och ansvariga. Den ordinarie ansvarsstrukturen används för att sprida information och bedömggruppen anser att detta sker på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen får årligen information som ligger till grund för beslut om utbildningsutbud. Dessutom kommunicerar lärosätet information som genereras av kvalitetssystemet med tre grupper av intressenter: studenter/doktorander, medarbetare och externa parter.

Resultat från kursvärderingar och protokoll från kursnämnder och programråd kan ses av studenterna via studentportalen. Förändringar i kurser som har genomförts som ett resultat av kursvärderingar rapporteras i kursernas kurs-PM. Kurs-PM tillgängliggörs för studenterna via lärplattformen. Externa parter får informationen via programråd och institutionsråd. Intranätet är den huvudsakliga kanalen till medarbetarna. Resultaten som kvalitetssystemet genererar kommuniceras till medarbetare bland annat via beslutsstödsystemet QlikView där olika moduler finns. För grundutbildningen omfattas information om antagning och studieuppföljning från antagningssystem och Ladok samt kursutvärderingar. För forskarutbildning ges bland annat information om antagning,

aktiva forskarstuderande, examen och *generic and transferable skills*-kurser. Det finns även stöd för institutioner om exempelvis ekonomi. Vid platsbesöken framkom att QlikView inte alltid fungerar bra i praktiken. Bedömargruppen menar att detta är något som behöver utvecklas. Ett utvecklingsområde är även informationstexter på engelska.

2. Förutsättningar

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömargruppen anser att lärosätets kvalitetssystem säkerställer och utvecklar goda förutsättningar för att studenterna ska kunna genomföra utbildningarna med hög genomförandegrad, god progression och goda studieresultat.

Lärosätet säkerställer genom rutiner och processer att den undervisande personalen har kompetens som motsvarar utbildningens behov. Det finns exempelvis rutiner och processer för rekrytering, vidareutveckling av personalens kompetens, prioritering av läranderesurser och en systematisk användning av information som utvecklas inom kvalitetssystemet. Lärosätet har även rutiner, processer, forum och mekanismer för resursprioritering för att säkerställa en ändamålsenlig miljö för fysisk infrastruktur, it-infrastruktur och studentstöd. Samtliga fyra bedömningsgrunder är uppfyllda. Under samtliga bedömningsgrunder har utvecklingsområden identifierats som återges nedan.

Styrkor:

- God överensstämmelse mellan mål, visioner och strategier samt prioriteringar i verksamheten.
- Många konkreta verktyg för att säkerställa att den undervisande personalen har den pedagogiska och ämne-teoretiska kompetens som behövs för utbildningens behov.
- Tydliga processer och rutiner för att säkerställa en god lärandemiljö och arbetsmiljö på grundutbildningen, och god progression i utbildningen.
- Väl utbyggt studentstöd, lämplig infrastruktur och studievägledning.
- Oberoende studentombud på grund- och forskarutbildningen samt gott samarbete med studentkåren.
- Införandet av fakultetsmodellen, som ska säkerställa att fast anställd undervisande personal får goda, förutsägbara ramar och förutsättningar för att utveckla kompetens och utföra sitt arbete.

Utvecklingsområden:

- Tydliggöra processer för kollegialt inflytande i beredningsprocesser inför beslut.
- Tydliggöra både ansvar för och uppföljning av att alla lärare och handledare för doktorander deltar i pedagogiska utvecklingsaktiviteter.
- Tydliggöra systemet för utveckling av ämneskompetens hos lärare som upplever att de har svårt att få externa anslag.
- Kompetensutveckling för akademisk personal med avseende på jämställdhet i utbildningen.
- Revidering av arbetsordningen för forskarutbildningen för att rätta till svagheter som har påpekats i studentinlagan.

2.1 Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

Uppfylld

Av självvärderingen framgår att lärosätet ställer krav på så kallad trippelkompetens: pedagogisk, yrkesmässig och vetenskaplig. Bedömaregruppen instämmer i lärosätets bild att detta är centralt för att säkerställa att lärarnas kompetens är relevant för de utbildningar som lärosätet erbjuder, och det är ett krav i nationella och lokala examensordningar.

Bedömaregruppen anser att arbetsordningen för undervisande och forskande personal samt arbetsordningen för forskarutbildningen är ett viktigt och ändamålsenligt verktyg, för att säkerställa kravet på kompetens och kompetensutveckling. De är även viktiga för att kommunicera förväntningar på akademisk personal. Krav på pedagogisk och vetenskaplig skicklighet samt kompetensutveckling är tydligt formulerade, och samarbetskompetens har även lagts till som ett krav. Arbetsordningarna innehåller konkreta krav på utbildning i högskolepedagogik och pedagogisk vidareutveckling, och beskriver rekryteringsprocessen. Det är alltid externa sakkunniga med när lärare rekryteras, och både vetenskaplig och pedagogisk kompetens bedöms.

Av anställningsordningen och arbetsordningen för undervisande och forskande personal framgår att alla universitetslektorer, docenter, biträdande professorer och professorer vid lärosätet ska gå en kurs i högskolepedagogik inom två år efter tillträdet. Närmaste chef ansvarar att kursen har genomförts. Även doktorander som undervisar ska genomföra pedagogisk kompetensutveckling. Det är också obligatoriskt för alla blivande docenter att gå kurs i doktorandhandledning.

Åtgärder som säkerställer att den samlade kompetensen stämmer överens med utbildningens behov utvecklas i den årliga verksamhetsplaneringen, när lärosätet tar fram den strategiska personalplanen, rekryteringsplanen och kompetensförsörjningsplanen. Detta ska enligt lärosätet säkerställa att det finns tillräcklig kompetens, till exempel när man planerar forskarskolor. Resultatet från kursutvärderingar och från programmets årliga arbete med utbildningsutbudet används också i utvärderingarna av kompetens- och utvecklingsbehoven. Detta är reglerat i riktlinjerna för överenskommelsen mellan beställarna och utförarna av grundutbildningen. Bedömaregruppen anser att systemet fungerar bra.

I lärosätets fakultetsmodell uttrycks särskilt höga förväntningar på basfinansierad fakultet, som ska verka för ständig kvalitetsutveckling som främjar en god akademisk miljö. Enligt lärosätet ska modellen säkerställa att lärarna har goda och förutsägbara förutsättningar samt stärka strategisk rekrytering och leda till att man lättare kan rekrytera och behålla disputerad personal. Bedömaregruppen instämmer i att modellen är ändamålsenlig för detta, och anser även att modellen har potential att skapa långsiktigt goda förutsättningar att upprätthålla ett starkt samband mellan forskning och utbildning, vilket framkom vid platsbesöken.

Institutionerna har personalansvar, och därmed huvudansvar för den enskilda lärarens kompetensutveckling under sin anställning. Det framgår av självvärderingen att det på lärosätets intranät finns tydliga beskrivningar av ansvarsfördelningen och av olika systematiska och ändamålsenliga stödverktyg.

Vid platsbesöken diskuterades bland annat hur lärosätet identifierar behov av personal och kompetens vid den strategiska planeringen av utbildningen, och hur lärarnas ämneskompetens säkras. Lärosätet betonar att de arbetar mycket med sina rekryteringsprocesser, till exempel med att

säkerställa tillräckligt stora, externa, starka sökområden vid anställning. Bedömarens uppfattning är att lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov. Bedömarens grupp ser däremot inte en klar systematik i dokumentationen av processer för kollegialt inflytande vid beredning av viktiga beslut i lärosätets arbete med ett forsknings- och utbildningsområdes utveckling. Att beskriva dessa processer tydligare är ett utvecklingsområde.

2.2 Lärosätet säkerställer att de tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Uppfylld

Bedömarens grupp anser att kvalitetssystemet är utformat så att det säkerställer att personalens kompetens motsvarar verksamhetens behov, genom rekrytering och uppföljning som leder till utveckling efter anställning. Systemet ger stöd och förutsättningar för lärarna så att de kan arbeta effektivt, och fakultetsmodellen underlättar för basfinansierad personal. Den systematiska kompetensutvecklingen i jämställdhet bör vidareutvecklas.

Mål och strategier för att utveckla personalens kompetens framgår av dokumentet *Prioriterad verksamhetsutveckling*, som ligger till grund för årliga prioriteringar. Strategierna för att uppnå målen omfattar bland annat ett ökat fokus på pedagogisk skicklighet, införandet av en ny modell för pedagogiskt utvecklingsarbete, riktade insatser för utveckling och stöd inom hållbar utveckling, entreprenörskap och etik, samt insatser för pedagogiskt stöd till lärare och programansvariga.

Av självvärderingen framgår att vicerektorn för utbildning och livslångt lärande har det överordnade ansvaret för utformning av stöd till den undervisande personalens kompetensutveckling, medan prefekterna har det operativa ansvaret för att önskad utveckling sker, och för att personalen får tillräckligt stöd. Under platsbesöken blev det klart för bedömarens grupp att de viktigaste verktygen för uppföljning av nyanställda lärare är medarbetarsamtal med närmaste chef, kursutvecklingssamtal efter avslutad kurs, samtal mellan programansvariga och lärare samt lönesamtal. Behovet av kompetensutveckling för lärare tas också upp av programledningen när det är relevant, i samband med den årliga processen för överenskommelsen mellan beställarorganisationen och utförarorganisationen.

Lärosätet har olika system som bidrar till att lyfta fram, säkerställa och utveckla pedagogisk kompetens. Några goda exempel:

- kurser i högskolepedagogik för lärare och undervisande doktorander
- pedagogiska utvecklare – erfarna lärare som arbetar för utbildningsområdesledare och ger stöd till programansvariga och lärare
- bra stöd för digitalisering av lärprocesser
- intern pedagogisk konferens på lärosätet
- stöd till lärare för att utveckla kursinslag för programmet Generic and Transferable Skills.

Det formella ansvaret för pedagogisk utveckling av lärare ligger hos linjecheferna, medan ansvaret för att utveckla konkreta kurser är placerat på institutionen för vetenskapens kommunikation och lärande. Platsbesöken visar att den här organiseringen ger lärarna möjlighet att föra institutionsöverskridande diskussioner, samtidigt som innehållet i pedagogiska kurser kvalitetssäkras av en pedagogisk kompetent institution. Utvecklingsinsatserna och kurserna i kompetensutveckling

är även de föremål för utvärdering och uppföljning. Uppföljningen av lärarnas deltagande i utvecklingsaktiviteter registreras centralt, men det är svårt att utifrån dokumentationen avgöra hur många som faktiskt har deltagit.

Det finns stöd för utveckling av handledarkompetens i forskarutbildningen både på institutionerna och centralt. För att utses till handledare eller befordras till docent måste man först ha gått en kurs i handledning. Andra verktyg för att utvecklas som handledare omfattar till exempel mötesplatsen Handledarforum, och träning i coachande handledarskap. Under platsbesöken framgick att dessa verktyg skapar institutionsöverskridande nätverk som ger stöd när man har frågor som man inte kan diskutera med nära kollegor. Ett möjligt problem kan vara att man inte når alla handledare.

Personalens ämneskompetens är knuten till forskningsaktiviteter, och de flesta lärare är aktiva forskare. Enligt självvärderingen lyckas lärosätet framgångsrikt skaffa forskningsfinansiering, vilket leder till en utökad verksamhet med mer kompetens som kommer undervisningen till godo och möjlighet att samverka över bredare områden. Lärosätet betonade samtidigt under platsbesöken att det är en uppgift för ledningen att uppmuntra till kompetensutveckling, och bedömargruppen instämmer i detta. Platsbesöken visade goda exempel på verktyg för att säkerställa en vidareutveckling av ämneskompetensen: deltagande i konferenser, systematisk samverkan med näringsliv, programråd som tar in näringslivsperspektiv och möten där lärare diskuterar kursinnehållet.

Under platsbesöken diskuterades också om det finns risker med att lärosätet är så beroende av extern finansiering för att anställa akademisk personal. Lärosätet pekade på risker med viss typ av extern finansiering, till exempel EU-finansiering med korta leveranstider, särskilt för finansiering av doktorandtjänster. En möjlig risk kan enligt bedömargruppen vara att lärare som av olika anledningar inte lyckas få externa anslag under en längre tid, kan få sämre förutsättningar att utveckla sin ämneskompetens. Det är fortfarande oklart för bedömargruppen om lärosätet har system för att kompensera för en eventuell sådan negativ utveckling.

Efter platsbesöken har bedömargruppen intrycket att lärosätet ännu inte har ett tydligt system på plats för att utveckla den akademiska personalens kompetens i jämställdhet i utbildningens innehåll, utformning och genomförande. Detta är ett utvecklingsområde för lärosätet.

2.3 Lärosätet säkerställer att infrastruktur, studentstöd och läranderesurser är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande och att dessa används på ett effektivt sätt.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att lärosätet arbetar systematiskt med studentstöd och säkerställer att infrastruktur och läranderesurser är ändamålsenliga och effektiva. Det framgår däremot inte tydligt i dokumentationen hur systemet för uppföljning av eventuella kvalitetsavvikelser i verksamhetsstödet är organiserat. Lärosätet förklarar att de har arbetat mycket med processorientering: Processledaren arbetar med kontinuerlig processförbättring, och kvaliteten i stödet mäts. Det som eventuellt inte fungerar lyfts fram i dialog. Studenterna ger uttryck för att verksamhetsstödet fungerar, vilket även framkom vid platsbesöken.

Enligt lärosätet är ett viktigt mål för studentstödet att bidra till en ökad genomströmning genom ett professionellt stöd som är likvärdigt för alla studenter, oberoende av program. Självvärderingen anger många systematiska verktyg som bedömargruppen värderar som goda, till exempel olika start- och mottagningsaktiviteter, kurs i tidshantering, "räknestugor", mentorsverksamhet, stöd i muntlig och skriftlig kommunikation, karriärplanering, och stöd till studenter med funktionsnedsättningar. Chalmers verksamhetsstöd, student- och utbildningsavdelningen, enheten Studentstöd och studievägledarna bidrar enligt självvärderingen alla till studentstödet. Av arbetsordningen för utbildningen på grundnivå och avancerad nivå framgår att alla studenter har rätt till studievägledning, och lärosätet har riktlinjer för programstudievägledning som bygger på det. De programansvariga använder anonymiserade resultat från enkäter och samtal med studentstödet i utvecklingsarbetet, tillsammans med kvantitativa data. Information om avvikelser i genomströmning och resultat av kursutvärderingarna diskuteras i programråd och i överenskommelseprocessen. Bedömargruppen ser en tydlig systematik i arbetet, och bedömer att rutiner, processer och ansvarsfördelning är tydliga och ändamålsenliga.

Lärosätets dokumentation ger få detaljer om stöd för studentutbyte, men under platsbesöken framkom att det finns goda resurser till exempel i programmen World Wide och Erasmus samt hos lärosätets *International Office*. Doktorander blir uppmanade att tillbringa en tid utomlands och får hjälp med att söka stipendier, men möjligheten varierar mellan olika forskargrupper, beroende på ekonomin.

Lärosätet har studerandeombud som vid behov ger opartiskt stöd till studenterna, och har dessutom tillgång till en högskolepräst och en kurator via studenthälsovården som ger stöd vid kriser och i nödsituationer. Bedömargruppen anser att alla dessa funktioner är viktiga. Under platsbesöken framkom även att stödet till personer med funktionsvariationer fungerar bra – om studenterna själva tar initiativet och trycker på. Ett möjligt förbättringsområde för lärosätet är att utveckla ett mer proaktivt stöd här.

Enligt självvärderingen genomför lärosätet varje år skyddsronder där man följer upp arbetsmiljön för studenterna på grundutbildningen. Underlaget kommer från den årliga Studentbarometern samt från studenthälsan, studentkåren och student- och utbildningsavdelningen. Bedömargruppen anser att detta underlag är relevant för den systematiska uppföljningen, som sker genom att informationen går till grundutbildningens ledningsgrupp som prioriterar åtgärder på lärosätetsnivå. Det samlade resultatet rapporteras av rektorn till styrelsen. Platsbesöken visade att Studentbarometern ger mer bakgrundsmaterial och ett bredare perspektiv än lärosätet får från studenter i utvärderingsgrupper, och lärosätet gav flera exempel på hur resultat används i praktiken, bland annat i det gemensamma initiativet *Chalmers mot sexism* från kåren och vicerektor för utbildning och livslångt lärande.

Handledarkompetensen och huvudhandledarens tillgänglighet är centrala för lärande och progression i forskarutbildningen. Lärosätet har flera system för att stötta och kompetensutveckla handledare, vilket finns beskrivet under bedömningsgrund 2.1 och 2.2. Bedömargruppens bedömning är att detta arbete är systematiskt och ändamålsenligt organiserat.

Institutionen där forskarskolan ligger ansvarar för doktorandernas arbetsmiljö, och doktoranderna omfattas av lärosätets företagshälsovård och årliga medarbetarenkät. Forskarskolans studierektor kan vid behov följa upp resultat från enkäter på forskarskolenivå, och har dessutom varje år

individuella uppföljningsamtal med alla doktorander, där även handledare och examinator deltar. Bedömargruppens intryck efter platsbesöken är att detta system fungerar bra.

Doktorandombudet är ett oberoende ombud för doktorander i frågor om utbildning och anställningsförhållanden. Studentinlagan och platsbesöken visar att doktorandombudet efterfrågas alltmer. Bedömargruppens värdering är att doktorandombudet har en mycket viktig funktion i att systematiskt bevaka doktorandernas rättigheter.

Bedömargruppen vill också lyfta fram att lärosätet systematiskt erbjuder språkkurser till icke-svensktalande doktorander som en styrka, samt andra kurser som stödjer doktorandernas studier, till exempel i akademiskt skrivande och forskningsetik.

Tillgänglighet, användbarhet och utveckling av lokaler är en viktig del av infrastrukturen. Ansvar för det har funktionen för lokalförsörjning och campusutveckling, enligt lärosätets lokalförsörjningsplan. Denna plan revideras varje år, och omfattar även studentbostäder. I självvärderingen lyfts Chalmers många laborationsmiljöer och tekniska utrustning (inklusive it-infrastruktur) fram som en viktig förutsättning för studentcentrerat lärande, och bedömargruppen instämmer i detta. Utveckling och drift av it-stöd sköts av lärosätets förvaltningsorganisation för grundutbildningen och forskarutbildningen. Genom regelbundna enkäter kontrollerar man hur nöjda studenter och doktorander är med it-stödet, och förvaltningsorganisationen förväntas följa upp med åtgärder vid behov i dialog med it-stödet och de ansvariga vicerektorerna. Bedömargruppens intryck är att lärosätets systematiska arbete med lokalförsörjning och it-stöd fungerar väl.

Bedömargruppen menar vidare att student- och doktorandperspektivet i studentinlagan vittnar om fungerande studentinflytande på lärandemiljön. Studentinlagan ger också exempel på när inflytandet inte har fungerat – men detta har lett till en dialog så att praxis nu bättre samspelar med intentionerna. Studentinlagan är kritisk till delar av arbetsordningen för forskarutbildningen, och vid platsbesöken diskuterades hur lärosätet hade bemött och arbetat med kritiken. Bedömargruppens intryck är att de oklarheter som tas upp av doktoranderna bemöts på allvar.

2.4 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att studenter och doktorander ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Uppfylld

Bedömargruppen anser att lärosätet både genom självvärderingen och under platsbesöken visat på tillfredsställande rutiner och processer för att säkerställa goda förutsättningar på detta område.

Bedömargruppen finner att rutiner och processer är systematiska och ändamålsenliga.

Några exempel:

- Dimensioneringsprocessen vid antagningen ger kvalificerade studenter med goda förutsättningar att genomföra studier.
- Årlig insamling och analys av nyckeldata på brutto- och nettostudietid används till systematisk uppföljning av genomströmning och progression
- Lärosätet genomför alumnenkäter som används i kvalitets- och utvecklingsarbetet.
- Studievägledarna tar fram individuella studieplaner för de studenter som inte kan följa den normala studieprogressionen.

För forskarutbildningen är följande exempel från självvärderingen på åtgärder som bedömargruppen anser säkerställer förutsättningar för progression:

- Säker tillgång till tillräckliga resurser för att anställa doktorander och etablera forskarskolor bidrar till hög kvalitet och relevans vid etableringen av forskarskolor.
- Webbasead introduktionsinformation ges till alla doktorander.
- Doktorander har status som anställda, men med tidsbegränsad anställning – som ger rättigheter och trygghet, samtidigt som det bidrar till utveckling.
- En individuell studieplan per doktorand upprättas senast tre månader efter antagning och revideras varje år. En elektronisk plattform är under utveckling för att effektivisera planering och uppföljning och ska implementeras 2020.
- Samtal mellan doktorand, studierektor, handledare och examinator genomförs varje år, oftare om svag progression, och mittseminarium eller licentiatseminarer är obligatoriska för doktorander.

3. Utformning, genomförande och resultat

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett väl utformat kvalitetssystem som säkerställer hög kvalitet i utbildningarnas utformning, genomförande och resultat. Alla sju bedömningsgrunderna är uppfyllda.

Styrkor:

- Lärosätet har tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningar.
- Lärosätet säkerställer att studenterna tar en aktiv roll i utbildningen och att utbildningen är studentcentrerad.
- Lärosätet genomför kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av utbildningarna som leder till förbättringar.
- Lärosätet ordnar löpande kvalitetskonferenser.

Utvecklingsområden:

- Säkra examensmål inom forskarutbildning genom utveckling, införande och utvärdering av målmatriser liksom systematisering av årliga uppföljningssamtal med doktorander.
- Tillvarata kollegialt sammansatta nämnder i kvalitetssystemet liksom kollegialt inflytande i berednings- och beslutsprocesser, för att säkra akademiskt djup och akademisk bredd i frågor där sådant behövs.
- Ta fram en tydlig definition av forskningsanknytning och ett sätt att mäta och följa upp samband mellan utbildning och forskning.

3.1 Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

Uppfylld

I självvärderingen och av platsbesöken framgår att lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner för utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningar.

Lärosätets övergripande verktyg för utveckling av utbildningar är det som kallas planer för prioriterad verksamhetsutveckling. I dem planeras och målsätts verksamheten och de är också underlag för uppföljning.

Rutindokument som *Riktlinjer för programbeskrivningar* samt *Process för inrättande av nytt utbildningsprogram* beskriver processerna för inrättande, avveckling och utformning av utbildningsprogram. Här framgår hur program ska upprättas och utvecklas.

Initiativ till nya utbildningsprogram kan komma från många håll: lärare, linjechefer eller andra funktioner. Däremot sker processen för inrättande av nya program enligt en fastställd rutin som framgår av självvärderingen, där ärendet bereds av vice rektor för utbildning och livslångt lärande tillsammans med både grundutbildningens och lärosätets ledningsgrupp. Därefter fastställer lärosätets rektor beslut om inrättande.

Av självvärderingen framgår att utbildningsprogram utvecklas av den programansvariga som har ett programteam och ett programråd till stöd, där frågor om utveckling och förändring bereds. I rådet ingår också studenter och externa representanter för att säkra studentinflytande och samverkan i utbildningen. På kursnivå finns kursnämnder som har motsvarande beredande uppgifter för att säkra och höja kvaliteten på kursnivå. Därigenom säkras ändamålsenliga rutiner och processer för utbildningarnas utveckling.

Forskarutbildningen har också ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningar, även om det här finns utvecklingsområden. För varje forskarutbildningsämne finns allmänna studieplaner som övergripande anger utbildningens innehåll, krav och moment. Av självvärderingen framgår att forskarskolor inrättas och avvecklas enligt en fastställd rutin och vicerektor för forskning och forskarutbildning fattar beslut om inrättade av ny forskarskola. Därigenom säkerställer lärosätet en tydlig ansvarsfördelning och ändamålsenliga rutiner för utformning, utveckling, inrättande och nedläggning av utbildningar på forskarnivå.

För forskarutbildningen finns också en forskarutbildningsnämnd vars uppgift det är att kvalitetssäkra forskarutbildningen. Varken i självvärderingen eller vid platsbesöken framkom däremot en tydlig bild av vad forskarutbildningsnämnden fyller för funktion och hur detta ansvarsområde skiljer sig från det ansvarsområde som vilar på linjechefer och enskilda funktioner. Generellt är det oklart hur, eller om alls, lärosätets kvalitetssystem tillvaratar kollegialt inflytande i beslutsprocesser och hur kollegiala organ används för att bereda och fatta beslut. Det är bedömarens mening att kvalitetssäkring ofta förutsätter kollegial granskning (*peer review*) i berednings- och beslutsprocesser och att lärosätet därför bör tillvarata detta som verktyg i flera delar av kvalitetssäkringssystemet.

Följande utvecklingsområden identifierades i självvärderingen och under platsbesöken:

- Den årliga uppföljningen av doktorandernas individuella studieplaner bör systematiseras ytterligare. En viktig del i detta är att slutföra införandet av en målmatris för att säkerställa att utbildningen kan följas upp i relation till examensmålen. Målmatrisen bör också utvärderas efter införandet.
- Gränsdragningarna bör tydliggöras mellan kollegiets ansvarsområden/beslutsmandat och linjechefernas ansvarsområden/beslutsmandat, särskilt med avseende på forskarutbildningsnämndens roll i kvalitetssystemet.

3.2 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Uppfylld

Både i självvärderingen och vid platsbesöken framhålls uppdelningen mellan en beställarorganisation och en utförarorganisation som ett sätt att säkra att utbildningen är studentcentrerad. Bedömarna delar den uppfattningen. Beställarna/de programansvariga beställer utbildning utifrån studenternas behov, vilket gör att utbildningen motiveras utifrån ett studentperspektiv och inte utifrån exempelvis ett lärarcentrerat perspektiv eller utifrån lärarnas egna intressen. Utbildningsprogrammets lärandemål formuleras i beställarorganisationen, vilket borgar för studentperspektiv och att utbildningen blir studentcentrerad.

I självvärderingen framgår att utbildningarnas examensarbeten är ett viktigt verktyg för att göra utbildningen studentcentrerad. Dels kan studenterna själva med stor frihet välja examensarbetets inriktning, dels uppmuntras studenterna till kollaborativt lärande och att där ta gemensamt ansvar för och en aktiv roll i lärandeprocesserna. Här säkras också att studentcentrerat lärande och studenternas förmåga att ta ansvar för lärandeprocesserna återspeglas i examinationen. Vid platsbesöken framgick också att studenterna redan tidigt i utbildningen tränas i förmågan att ta ansvar för att lägga upp sina studier. Detta följs systematiskt upp under utbildningen, bland annat genom att studenterna formulerar omdömen om sina egna och andras insatser i gemensamma grupparbeten. Ytterligare en metod för att göra utbildningen studentcentrerad är blandade examinationsformer.

Vid platsbesöken framgick också att vissa utbildningar innehåller moment där studenterna utför projekt vars innehåll och inriktning de själva utformar och tar ansvar för. Platsbesöken visade samtidigt också på ett utvecklingsområde:

- Vissa kurser är så pass omfattande och innehåller så pass många studenter att det är svårt att kvalitetssäkra de individuella projekten som studenterna genomför.

Lärosätet har administrativt stöd i form av studievägledare som hjälper studenterna med studiestöd och förmågan att lägga upp och ta ansvar för sin utbildning. Bedömargruppen delar uppfattningen att programråden kan ses som ett stöd som kvalitetssäkrar att utbildningen är studentcentrerad. I råden diskuteras hur utbildningarna kan förbättras med hänsyn tagen till studenternas återkoppling. Intervjuerna visar att kursvärderingarna också fyller en roll i att stödja utvecklingen mot ett mer studentcentrerat lärande. Som exempel nämns att kursvärderingarna har hjälpt lärosätet att identifiera problem som kan uppstå för studenterna när examination på olika moment sammanfaller i tid.

I självvärderingen lyfts Chalmers många laborationsmiljöer och tekniska utrustning fram som en viktig förutsättning för studentcentrerat lärande. Infrastrukturen gör att studenter kan delta i praktiska moment.

I forskarutbildningen uppmuntras doktoranderna att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna på flera sätt. I självvärderingen framhålls att doktoranderna uppmuntras att göra utlandsvistelser, för att på så vis utforma sin egen utbildning. Ett annat sätt som bidrar till att göra utbildningen studentcentrerad är att doktoranderna utgår från sitt eget avhandlingsprojekt när de väljer inriktningar och skriver examinationsuppgifter på utbildningens obligatoriska kurser.

Det viktigaste verktyget för att göra utbildningen på forskarutbildningsnivå studentcentrerad är däremot den individuella studieplanen, vilket framhölls vid platsbesöken. Där matchas kurserna som studenterna ska läsa med det individuella behovet. Doktoranderna uppmuntras att vara drivande när det gäller att upprätta och revidera sina individuella studieplaner. Bedömarna delar uppfattningen att individuella studieplaner bidrar till att säkra att forskarutbildningen är studentcentrerad. Däremot framhölls ett utvecklingsområde vid platsbesöken:

- Institutionernas krav på att producera och publicera forskning kan ibland komma i konflikt med doktorandens individuella behov och studiegång. Att medvetandegöra det problemet och ta fram en tydlig plan på institutionsnivå för hur detta ska hanteras är därmed ett område för utveckling.

3.3 Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

Uppfylld

Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten. Chalmers huvudsakliga verktyg för att säkerställa detta samband är genom att säkerställa att undervisande lärare är disputerade. Vid platsbesöken framkom att cirka 80 procent av lärarna är disputerade. Bedömarna delar uppfattningen att detta bidrar till att säkra sambandet mellan utbildning och forskning.

Sambandet uppfylls vidare genom att Chalmers tillämpar en resursfördelningsmodell (fakultetsmodellen) som gör att lärare får möjlighet att både undervisa och forska. På så vis säkerställs att forskningsaktiva lärare deltar i undervisningen och att kursplaner och kursinnehåll uppdateras utifrån den forskning som pågår vid lärosätet. Vid platsbesöken framhölls däremot att inte bara fakultetsmodellen, utan också den höga externfinansieringen vid lärosätet, borgar för att nya och samhällsrelevanta forskningsrelaterade frågor och perspektiv kommer in i utbildningen.

Av platsbesöken framgick att sambandet mellan forskning och utbildning är lägre i de mer praktiska utbildningarna, som sjöfartsutbildningarna, men fakultetsmodellen erbjuder också icke disputerad personal, som tekniklektorer, resurser för pedagogisk och vetenskaplig kompetensutveckling. Fakultetsmodellen antas också leda till att lärosätet får lättare att rekrytera och behålla disputerad personal, vilket i förlängningen skapar långsiktigt goda förutsättningar att upprätthålla ett starkt samband mellan forskning och utbildning. Lärosätet och bedömarna delar den uppfattningen.

Ett tredje sätt som lärosätet använder för att säkra sambandet mellan utbildning och forskning är genom att studenter som skriver examensarbete (eller motsvarande) är aktiva deltagare i pågående forskningsprojekt vid lärosätet. Vid platsbesöken framkom att detta framför allt tillämpas på avancerad nivå i utbildningen. Bedömarna delar uppfattningen att också detta bidrar till att säkra sambandet mellan utbildning och forskning.

Ytterligare ett sätt att säkerställa sambandet är att forskningsanknytning är ett kriterium när nya utbildningsprogram inrättas, vilket framgår av självvärderingen och Chalmers rutin för inrättande av utbildningsprogram. Bedömarna delar uppfattningen att detta kriterium är viktigt för att säkra sambandet.

Ett utvecklingsområde har identifierats:

- Varken i självvärderingen eller vid platsbesöken framkommer en tydlig definition av forskningsanknytning. Inte heller tycks lärosätet ha modeller eller verktyg för att mäta och operationalisera forskningsanknytning och hur lärosätets forskningsverksamhet integreras i utbildningen, annat än att lärarna är disputerade och att studenterna deltar i pågående forskningsprojekt. Därmed betraktas ett sådant verktyg som gör forskningsanknytning mät- och uppföljningsbart som ett utvecklingsområde.

3.4 Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Uppfylld

Rutindokument som *Riktlinjer för programbeskrivningar* och *Process för inrättande av nytt utbildningsprogram* beskriver processerna för inrättande, avveckling och utformning av utbildningsprogram. Här framgår hur lärosätet säkerställer att utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål. Lärosätet har en årlig rutin där programbeskrivningarna uppdateras och fastställs. Programbeskrivningen anger programmets examensmål, och där finns också en målmatrix som ska användas för att säkra att lärandemålen i programmets ingående kurser svarar mot examensmålen. Detta säkerställer att kursinnehållet svarar mot nationella och lokala examensmål och att inget examensmål missas. Bedömarna delar den uppfattningen.

Lärosätet arbetar för att säkra konstruktiv länkning mellan läraaktiviteter, examination, lärandemål och examensmål på lärarmöten där målmatrixerna används som diskussionsunderlag. I programråden följs konstruktiv länkning upp, där också studenternas perspektiv och åsikter om detta omhändertas. Även kursvärderingar från studenterna används för samma ändamål. De programansvariga läser igenom kursvärderingarna och gör varje år en utvärdering av kursplanerna baserat på hur den konstruktiva länkningen har fungerat och en eventuell revidering av lärandemålen. Bedömargruppen menar att detta bidrar till att säkra konstruktiv länkning mellan mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

Vid platsbesöken framkom att kopplingen mellan lärandeaktiviteterna och lärandemålen fungerar olika bra för olika kurser. Det tycks fungera bra för praktiska kurser och mindre bra för teoretiska kurser. Därmed betraktar bedömargruppen detta som ett utvecklingsområde:

- Utveckla instrument för att säkra och följa upp konstruktiv länkning mellan läraaktiviteter, examination, lärandemål och examensmål.

I självvärderingen anges att lärosätet arbetar med en målmatrix för forskarutbildningen, som ska göra individuella doktoranders forskarutbildning möjlig att följas upp. I målmatrixen ska doktorandens aktiviteter knyts till examensmålen, för att på så vis säkra att alla examensmål uppfylls vid examen och att varken studenterna eller handledarna missar ett examensmål. Målmatrixen följs upp som en del av uppföljningen av doktorandens individuella studieplan.

Vid platsbesöken framkom att målmatrixen är färdig och att ett arbete med att införa den för hela lärosätets forskarutbildning är igångsatt. Införandet sker i samband med att en e-plattform för doktorandernas individuella studieplaner upprättas. En modul i e-plattformen handlar om examensmålen, där doktorandernas aktiviteter matchas mot examensmålen. När systemet är utvecklat i sin helhet kommer det att användas vid den årliga uppföljningen där doktorand,

examinator, handledare och studierektor deltar. Bedömargruppen delar uppfattningen att detta system säkrar kopplingen mellan mål, lärandeaktiviteter och examinationer på forskarnivå.

Slutkontrollen för forskarutbildningen är disputationen, där doktorsavhandlingen försvaras offentligt. Av platsbesöken framgår att lärosätet arbetar med kvalitetssäkring av doktorsavhandlingar som föregår disputationen och att detta sker mer systematiskt än det har gjort tidigare vid lärosätet. Fyra månader före disputation anmäls ärendet. Tre månader innan skickas en preliminär avhandling ut till betygsnämnd och opponent, vilka gör en initial bedömning om ifall avhandlingens omfattning och innehåll är tillräckligt för en doktorsexamen. Avhandlingen examineras vid disputationen, men innan dess kan doktorandens examinator fatta beslut om extra förhandsgranskningar. Bedömarna anser att detta förfarande ytterligare säkrar kvaliteten i examinationsprocessen.

3.5 Utifrån kontinuerliga uppföljningar och periodiska granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Uppfylld

Utifrån kontinuerliga uppföljningar och periodiska granskningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna. I självvärderingen framgår att lärosätet utvecklar sina utbildningar i en årscykel. I cykeln analyseras data om utbildningarnas söktryck och genomströmning. Här analyseras också kvaliteten i utbildningarnas resultat genom en alumnenkät, som bland annat mäter studenternas anställningsbarhet. Förutsättningarna att ge utbildningen mäts också bland annat genom en medarbetarenkät. Analyserna ligger till grund för lärosätets planeringsdokument *Prioriterad verksamhetsutveckling* och VP-processen, där utbildningarnas utveckling målsätts, planeras och följs upp. Bedömargruppen anser att lärosätet med detta tillvägagångssätt vidtar delar av de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Kontinuerlig uppföljning av kvaliteten på kursnivå sker genom kursvärderingar där man hämtar in studentsvar. Svaren sammanställs till underlag för kvalitetsutveckling av kurser och hanteras av kursnämnder som fattar beslut om förändringar i kurserna. Kursnämnden sammanträder vid kursens uppstart, under kursens mitt och efter kursens slut. Detta ger en systematik i kursuppföljningen liksom en möjlighet att justera kurserna under kursernas gång efter behov. Bedömargruppen menar att det här förfarandet ytterligare bidrar till att lärosätet vidtar de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Program utvärderas systematiskt i form av kvalitetsrapporter, baserade på nyckeltal och en uppföljande analys. Att detta fungerar i praktiken exemplifieras vid platsbesöken med att innehållet i programmet Samhällsbyggnad visade sig vara till stor del utdaterat, och att programmet därmed byggdes om från grunden. Vid platsbesöken framgår också ett utvecklingsområde:

- Lärosätet behöver utveckla en enhetlig modell för att bedöma vad som anses vara tröskelvärdet för en acceptabel kvalitetsnivå.

Interna kvalitetsgranskningar kompletteras i viss utsträckning av mer omfattande, återkommande externa utvärderingar av utbildningsprogrammen. Utvärderingarna genomförs av en internationell expertpanel bestående av bedömare vars uppdrag det är att undersöka programmets upplägg, pedagogik, lärandemål och lärandemiljö. Syftet med utvärderingarna är att identifiera områden där kvaliteten kan utvecklas i programmen. Bedömarna genomför platsbesök vid lärosätet och intervjuar lärare på utbildningen. Bedömargruppen menar att detta arbete är en viktig del av lärosätets

systematiska arbete med att kontinuerligt utveckla kvaliteten i utbildningarna. Både självvärderingen och platsbesöken visar samtidigt på ett utvecklingsområde:

- Granskningsystemet med expertpaneler används inte systematiskt för att granska alla utbildningsprogram vid lärosätet. Chalmers kvalitetssystem skulle förstärkas om systemet tillämpades på alla utbildningar.

I självvärderingen framgår också att lärosätet gör återkommande kvalitetsutvecklande insatser i form av en kvalitetskonferens. Konferensen anordnas årligen av grundutbildningens ledningsgrupp och sträcker sig över två dagar. Vid konferensen arbetar lärare systematiskt med kvalitetshöjande åtgärder, kvalitetskulturen diskuteras samt aktuella kvalitetsinitiativ och kvalitetshöjande åtgärder implementeras. Det finns också en progression genom att kvalitetstemat från föregående år och konferensavslutningen, där man tillsammans bestämmer nästa steg, leder till valet av nästa års tema. Bedömargruppen anser att kvalitetskonferenserna bidrar till att lärosätet vidtar de åtgärder som krävs för att kontinuerligt utveckla utbildningarna.

Forskarutbildningen utvärderas och utvecklas genom en process som inkluderar kollegial granskning (dvs. möten mellan två forskarskolor och framtagning av en bedömarrapport). Processen leds av vicerektor för forskning och forskarutbildning med forskarutbildningsnämnden som rådgivande grupp. Doktoranderna lämnar också in en doktorandinlaga, för att på så vis säkerställa att deras perspektiv beaktas. Respektive forskarskola skriver en självvärdering och skolorna delas sedan in parvis för att granska varandras självvärderingar och systematiskt identifiera kvalitetshöjande insatser. Bedömargruppen menar att detta förfarande bidrar till att säkra att kvaliteten kontinuerligt höjs i forskarutbildningarna. Vid platsbesöken framkom däremot ett utvecklingsbehov:

- Forskarutbildningsämnenas forskningsöverbyggnad, dess förutsättningar, processer och resultat, tycks inte omfattas av kvalitetsgranskningarna. Eftersom forskningens kvalitet är en förutsättning för en forskarutbildning av hög kvalitet, bör också forskningens kvalitet ingå i kvalitetssäkringsarbetet.

På individnivå följs doktorandernas studieplaner upp varje år, där doktorand, examinator, handledare och studierektor deltar. Självvärderingen visar på ett utvecklingsbehov i detta avseende:

- Modellen för det årliga uppföljningssamtalet med doktoranderna bör formaliseras och preciseras för att täcka in alla väsentliga delar.

3.6 Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Uppfylld

Lärosätet säkerställer att granskningsresultat publiceras och att åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Lärosätet kommunicerar granskningsresultat med tre intressenter: studenter, medarbetare/lärare och externa intressenter. Både i självvärderingen och vid platsbesöken framgår att kommunikationen med studenter sker på flera sätt. Ett sätt är genom att kursvärderingar publiceras på lärosätets studentportal. Här publiceras också analyser av kursvärderingarna och sammanställningar av vilka

förändringar som är gjorda i kurserna utifrån dem. Ett annat sätt är att resultaten kommuniceras från kurs- och programvärderingarna till studenter via råd och nämnder där studenterna är representerade. Bedömargruppen menar att lärosätet genom detta säkrar kommunikationen inom kvalitetssystemet. Av självvärderingen framgår ändå följande utvecklingsområde:

- Lärosätet behöver se över kommunikationens kanaler, processer och innehåll (att säkerställa kommunikationen av vad som verkligen förändrats i kurserna utifrån kursutvärderingarna).

Kommunikationen med medarbetare sker via ett beslutsstödsystem som kallas QlikView. Av platsbesöken framgår däremot att kommunikationen via QlikView inte alltid fungerar så väl i praktiken, eftersom systemet är relativt nytt och Chalmers medarbetare inte har tillräckligt lång erfarenhet av att arbeta i systemet. Ett utvecklingsområde är därmed:

- Säkerställ att alla medarbetare som berörs av QlikView får nödvändigt stöd och utbildning.

Resultaten från årliga programgranskningar presenteras också för lärosätets styrelse, som också fattar beslut om lärosätets programutbud. Informationsflödet mellan kvalitetssystemet och lärosätets högsta beslutsorgan säkerställer att resultaten från kvalitetssystemet är en del av underlaget för lärosätets strategiska beslut. Bedömargruppen menar att detta ytterligare bidrar till att säkra kommunikationen inom kvalitetssystemet på ett relevant sätt.

I självvärderingen lyfter lärosätet fram ett utvecklingsbehov för kommunikationen till intressenter, som bedömargruppen instämmer i. Ytterligare ett utvecklingsområde är därmed:

- Resultaten från kvalitetssystemet skulle behöva publiceras på engelska. Det gäller inte minst information om forskarskolorna, eftersom många berörda inte talar svenska.

För enskilda utbildningsanordnare gäller även:

3.7 Lärosätet har och tillämpar goda rutiner för antagning av studenter och doktorander, tillgodoräkningen samt för utfärdande av examensbevis. Lärosätet har även en fastställd rutin för omprövning av beslut gällande studenter och doktorander.

Uppfylld

Lärosätet har fastställda rutiner för antagning av studenter och doktorander, tillgodoräkningen samt för utfärdande av examina. Lärosätet har även en fastställd rutin för omprövning av beslut om studenter och doktorander. Bedömarna delar uppfattningen att rutinerna och processerna är tillräckliga för att lärosätet ska säkra administrativa processer för antagning och examination.

Vid platsbesöken framgick också att lärosätet inte har en antagningsordning för forskarutbildning, utan i stället finns rutinerna för antagning till forskarutbildning återgivna i arbetsordningen för forskarutbildning. Vid platsbesöken framkom också att lärosätet inte tycks tillämpa studentinflytande vid urval av sökande till studieplats vid forskarutbildningen. Därmed identifieras följande utvecklingsområden:

- Säkerställ studentinflytande vid urval och antagning av forskarstuderande.
- Förtydliga dokumentordningen genom att fastställa en antagningsordning för forskarutbildning.

Lärosätet har en fastställd antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Den revideras vid behov och fastställs i uppdaterad form varje år av vicerektor för utbildning. Examen utfärdas enligt fastställd lokal examensordning.

Lärosätet har rutiner för tillgodoräknande av hel kurs. Rutin för omprövning av beslut om studenter regleras i arbetsordningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Det finns rutiner för tillgodoräknanden även på forskarutbildningsnivå, men enligt självvärderingen genomför forskarutbildningsnämnden ett arbete för att se över kvalitetssäkringen av tillgodoräknanden. Ett utvecklingsområde är alltså:

- Kvalitetssäkra tillgodoräknanden på forskarutbildningsnivå.

En förutsättning för hög kvalitet är att lärosätets stödverksamhet efterlever fastställda rutiner för utlysning av studieplatser, antagning, inrapporterande av studieresultat, utfärdande av examina etc. Därmed finns ett behov av ett system för att systematiskt hämta in och följa upp kvalitetsavvikelser (exempelvis om och när ett felaktigt studieresultat inrapporteras av misstag) i stödverksamheten. Vid platsbesöken framkom däremot att lärosätet inte har något sådant system. Ett utvecklingsområde är:

Utveckla ett system för att systematiskt hämta in och följa upp kvalitetsavvikelser i stödverksamheten, som möjliggör kontinuerlig kvalitetsförbättring av rutinerna.

4. Jämställdhet

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Inte tillfredsställande

Bedömargruppen anser att lärosätet har rutiner och processer för att säkra att jämställdhet beaktas i utbildningarnas genomförande, men inte i utbildningarnas innehåll och utformning. Bedömningsgrunden är inte uppfylld.

Styrkor:

- Ett systematiskt kvalitetsarbete för jämställdhet i studiemiljöer och arbetsmiljöer har inletts.
- Det finns ett medvetet arbete med inkluderande arbetsätt och gruppdynamik i flera kurser.
- Det finns inslag i av jämställdhet i några utbildningar, t.ex. Arkitektur som andra utbildningar kan lära av.
- Strategiska satsningar för att nå bättre numerisk könsbalans bland lärare på lärosätet.
- Lärosätet tar tillvara synpunkter från medvetna och reflekterande studenter som engagerar sig och driver på utvecklingen av jämställdhetsarbetet.

Utvecklingsområden:

- Systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning saknas.
- Övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll saknas.

4.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Inte uppfylld

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett systematiskt arbete för att beakta jämställdhet i utbildningarnas genomförande. Lärosätet har en fastställd plan för jämställdhetsintegrering. Där beskrivs aktiviteter som ska leda till en attraktiv miljö för breda grupper och spegla samhällets mångfald. Prorektor har samordningsansvar för jämställdhet. Linjeorganisationen ansvarar för

doktorandernas jämställdhet, medan det för studenter är via programansvariga. Lärosätet har också två centrala jämställdhetssamordnare: en som arbetar med studentfokus och en med personalfokus. Varje institution har också ett jämställdhetsombud. Jämställdhetsperspektiv har förts in i styrdokument, beslutsmallar, ramverk för planering och uppföljning. I lärosätets *Arbetsmiljö- och jämlikhetspolicy 2019–2021* och i *Prioriterad verksamhetsutveckling 2019–2021* finns övergripande mål för jämställdhetsarbetet för anställda, studenter och doktorander. Målet i *Prioriterad verksamhetsutveckling 2019–2021* är att lärosätet ska upplevas som en jämlik arbetsplats för medarbetare och detta ska följas upp i medarbetarenkäten genom måtten upplevd jämlikhet samt andel kvinnor som anställs på tjänster som kräver doktorsexamen.

Studentbarometern och medarbetarenkäten används för att kartlägga, riskbedöma, analysera, planera åtgärder och följa upp den upplevda jämlikheten hos både studenter och doktorander. Svaren kan delas upp med avseende på kön för att studera skillnader. Studentinlagan lyfter fram de sociala och organisatoriska arbetsmiljöorden där programteam samt studerandearbetsmiljöombud från sektionerna utför analyser, åtgärder och uppföljning. Doktoranders jämställdhetsfrågor tas upp via den individuella studieplanen, och i de årliga medarbetarsamtalen med chef, uppföljningssamtal med handledare och i medarbetarenkäten som diskuteras mellan forskarutbildningsnämnden och doktorandsektionen. Uppföljning av studenternas och doktorandernas hälsa sker även via student- och företagsvården.

Bedömargruppen ser positivt på att styrelsen, stiftelsen och lärosätets ledning tillsammans med studentkåren tar problemen med ojämställdhet på allvar och driver på jämställdhetsarbetet, bland annat genom att starta och genomföra några stora satsningar de senaste åren. Bland annat lärosätets arbete med att höja medvetenhet om föreställningar om kön. I projektet Camp Vera arbetar lärosätet med att öka gymnasietjejjers kunskaper om utbildningarna inom elektro- och datateknik. I projektet Chalmers mot sexism arbetar lärosätet med nolltolerans mot trakasserier och sexism och med att öka lärares kunskap om inkluderande pedagogik genom workshoppar. En del i *Chalmers mot sexism* är pilotprojektet *Jämställdhet på schemat*, där lärosätet har genomfört ett pilotprojekt på Sjökaptenprogrammet och nu ska nu gå vidare till fyra andra program. Pilotprojektet innehåller två halvdagar om metoder för att motverka sexuella trakasserier för alla studenter i årskurs ett i de program som är med i pilotprojektet.

Dessutom har lärosätet lanserat jämställdhetsprojektet Genie, ett tioårigt stiftelseprojekt med målet att få en mer könsbalanserad akademi. Det sker bland annat genom rekryteringssatsningar och arbete med den interna kulturen på lärosätet. I *Arbetsordningen för undervisande och forskande personal under Rekrytering och anställning* beskrivs exempelvis att kravprofilerna ska vara attraktiva för båda könen och att om gruppen av sökande till en tjänst är enkönad ska ärendet återremitteras till institutionen för åtgärd.

När det handlar om jämställdhet i studiemiljöer och arbetsmiljöer (framför allt när det handlar om trakasserier och sexism) ser bedömargruppen att lärosätet har påbörjat ett systematiskt arbetsätt för att lärosätets kvalitetssystem ska kunna hantera frågan. Bedömargruppen noterar samtidigt att det konkreta arbetet med att beakta jämställdhet än så länge verkar vara beroende av pilotprojekt och eldsjälur bland lärarna. Vid platsbesöken framkom olika nivåer av kunskaper och förståelse hos olika program, grupper och personer. Bedömargruppen noterar att den akademiska personalens kompetens i jämställdhet i utbildningens innehåll, utformning och genomförande är ett utvecklingsområde för lärosätet.

Bedömargruppen hade svårigheter att i självvärderingen utläsa hur lärosätet arbetar med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning. Inte heller vid platsbesöken framgick tydligt vilka mål, rutiner eller processer och uppföljning som finns för detta. I dokument som *Process för att inrätta nytt utbildningsprogram* och *Process för inrättande och avveckling av Chalmersforskar skola och forskarutbildningsämne* nämns inte jämställdhet som ett perspektiv. Inte heller *Riktlinjer för programbeskrivning* innehåller jämställdhet.

Självvärderingen lyfter fram exempel på hur man har arbetat i de program där problem hittats, men inte hur man arbetar systematiskt i alla program. Detta verkar vara på olika nivå i olika program och vid platsbesöken framkom en än mer varierad bild. Några positiva exempel är att vissa program, till exempel Arkitektur, har infört genusaspekter och jämställdhetskunskaper i några kurser (delvis på uppmaning av studenterna) och det finns även valfria kurser som direkt handlar om detta, t.ex. Arkitektur och genus, och att nya studenter möts av jämställdhetsaspekter och likabehandlingsperspektiv under introduktionen. Även i Sjökaptenprogrammet ses kunskaper om jämställdhet som en viktig del av studenternas framtida yrkeskunskaper (som en del av ledarskap).

Vid platsbesöken noterade bedömargruppen att andra program verkade sakna sådana perspektiv, men att pilotprojektet Jämställdhet på schemat skulle kunna utvecklas i sitt innehåll och vara en modell för att införa jämställdhet i utbildningsprogrammets innehåll. Det arbete som sker i projektet Chalmers mot sexism handlar om att motverka sexuella trakasserier, men skulle kunna kompletteras med andra delar av kunskapsområdet jämställdhet.

Doktorander kan få kunskap om och verktyg att arbeta med jämställdhetsfrågor genom ett ledarskapsprogram där genusperspektiv ingår. Ett arbete om härskartekniker har även startat, där en workshop om doktoranders beroendeställning uppmärksammas. Vid platsbesöken fick bedömargruppen en bra bild av att det finns inslag med jämställdhetskunskaper i de obligatoriska doktorandkurserna. Det finns åtminstone en specifik jämställdhetskurs för alla doktorander. Forskarutbildningen i datavetenskap blev ifrågasatt på denna punkt i den senaste UKÄ-utvärderingen. Lärosätet har därför ändrat sitt arbetssätt för att bli mer systematiskt och inkluderat jämställdhetskunskaper även i handledarutbildningen. Lärosätet arbetar även med att höja kunskapen på institutionerna och forskarskolorna om jämställdhet genom en jämställdhets- och arbetsmiljögrupp.

Sammantaget gör bedömargruppen bedömningen att det systematiska uppföljningsarbete som lärosätet gör av jämställdhetsproblematiken har blivit mer sammanhållet de senaste åren och innehåller både kartläggningar och förslag till åtgärder utifrån de resultat man har fått. Några exempel på lärosätets rutiner och processer för att säkra att jämställdhet beaktas i utbildningarnas genomförande:

- Genomförande och uppföljning av inkluderande arbetssätt i grupparbeten.
- Kursvärderingar där jämställdhet och likabehandling beaktas och återrapporteras till kursnämnder.
- Överenskommelseprocessen där man beaktar könsbalans bland lärare till olika kurser.
- Infrastruktur som gör det möjligt att rapportera och systematiskt följa upp sexuella trakasserier och liknande problem.
- Strategiska satsningar för att nå bättre numerisk könsbalans bland lärare på lärosätet.

Det som i hög grad saknas och som bedömaregruppen ser som ett utvecklingsområde för lärosätet är att även inkludera hur jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll och utformning. Platsbesöken visar att jämställdhetsperspektiv beaktas genomgående i arkitektutbildningen, som en integrerad del i lärandemålen och examinationsuppgifterna. Likaså finns exempel på genuskurser och kursmoment om ledarskap där genus och jämställdhet finns med som en viktig del av studenternas framtida yrkeskunskaper. Detta arbete är däremot inte systematiskt i den bemärkelsen att kvalitetssystemet identifierar brister, följer upp och utvecklar inslag av jämställdhet i utbildningens innehåll och utformning. Det skulle dock vara enkelt att i det befintliga kvalitetssystemet tillföra en sådan systematik, genom att exempelvis kursnämnden identifierar brister, följer upp och utvecklar utbildningsinnehåll med betydelse för jämställdhet. Lärosätet lyfter själva fram att jämställdhet är ett utvecklingsområde och de planerar att lära från andra lärosätens arbete med jämställdhetsfrågor.

5. Student- och doktorandperspektiv

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömaregruppen anser att lärosätet har tydliga och välfungerande rutiner för att säkerställa studenters och doktoranders inflytande över sin utbildning och studiesituation. Bedömningsgrunden är uppfylld.

Styrkor:

- Tydliga övergripande riktlinjer för studentinflytande som även preciserar doktoranders representation i olika grupperingar.
- Riktlinjerna revideras varje år, i samråd med studentkåren.
- Tydliga rutiner för kursutvärdering på grund och avancerad nivå.
- Oberoende doktorandombud.
- Ersättning för både studentkår, doktorandsektion samt individuella studenter och doktorander.
- Välfungerande insamling av åsikter via studentbarometer och medarbetarenkäten.
- Arbetsmiljöronder på grundnivå och avancerad nivå där både den psykosociala och den fysiska arbetsmiljön diskuteras.

Utvecklingsområden:

- Införa kursutvärderingar för kurser på forskarnivå utöver de som redan finns för *generic and transferable skills*-kurser.
- Formalisera antalet programrådsmöten för att stärka förutsättningarna för studentinflytande på alla utbildningar.
- Se över om student- och doktorandrepresentation bör finnas i institutionernas ledningsgrupp.
- Införa doktorandrepresentation vid urval av sökande till studieplatser vid forskarutbildningen.

5.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, ett systematiskt arbete med att verka för studenters och doktoranders möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

Uppfylld

Bedömaregruppen anser att lärosätet har rutiner och processer som möjliggör för studenter och doktorander att ha inflytande över sin utbildning och studiesituation. Det framgår av självvärderingen

och bekräftades vid platsbesöken, exempelvis genom de tydliga övergripande riktlinjerna för studentinflytande som innefattar både representation och förutsättningar.

I *Riktlinjer för studentinflytande vid Chalmers tekniska högskola* regleras att studenterna ska ha möjlighet att vara representerade i både beslutande och beredande organ. Riktlinjerna för studentinflytande innefattar även i vilka grupper studentrepresentation ska finnas, antal platser och vilka som utser studentrepresentanter. Både permanenta grupper och tillfälliga grupper innefattas, och det är studentkåren som erbjuds att nominera studentrepresentanterna. Det är vicerektor för utbildning och livslångt lärande som ansvarar för studentinflytandefrågor och kontakterna med studentkåren. Dokumentet revideras varje år i samråd med studentkåren.

Av riktlinjerna framgår också att student och doktorandrepresentation i projektgrupper alltid ska övervägas vid start av projekt som berör utbildning och studiesociala frågor. Riktlinjerna reglerar även att studentkåren ska vara remissinstans i vissa frågor.

Studentinflytande i praktiken säkerställs i samma riktlinjer genom att bland annat ge studenter möjlighet att ta igen missad undervisning, att dialog ska ske om tider för möten samt att kallelser, handlingar och protokoll delges i god tid. Lärosätet och studentkåren ansvarar även för att introducera uppdraget med studentrepresentation. Några platser är specificerade för doktorander, men utöver det är forskarutbildningens inflytande inte lika tydligt som grundutbildningens. Detta är även något som studentkåren tar upp i studentinlagan. Riktlinjerna innefattar både lärosätet och studentkåren, och styr bådadas ansvar. Under platsbesöken stärks bedömargruppens bild av ett reellt studentinflytande för både studenter och doktorander. Bedömargruppen anser att detta ger goda möjligheter och förutsättningar för doktoranderna och studenterna att påverka sin utbildning och studiesituation.

På utbildningsnivå förankras förändring i utbildningen till stor del i programråden där studenter finns representerade. Formella beslut om förändringar fattas av de programansvariga, vilket enligt bedömargruppen kan betraktas som ett avsteg från reellt studentinflytande. Vid platsbesöken framgår däremot att det i verkligheten är så att besluten bereds gemensamt i programråden, och i utformningen av beslutet har studenterna inflytande, även om beslutet formellt fastställs av de programansvariga. Bedömargruppen noterar att både platsbesöken och studentinlagan visar att mängden programrådsmöten skiljer sig mellan utbildningarna. För att vidare stärka förutsättningarna för reellt studentinflytande bör detta utvecklas.

Under platsbesöken framgick även att vid integrering av jämställdhetsperspektiv i utbildningen, så har studenternas inflytande varit centralt. Det gavs flera exempel på när studentgruppernas åsikter och idéer har tagits till vara på och blivit verklighet. Vid vissa utbildningar har nya råd bildats, där studenterna och institutionerna kan diskutera jämställdhetsperspektivet och ta till vara på studenterna engagemang och kunskap. Detta är enligt bedömargruppen ett bra exempel på ett välfungerande studentinflytande.

En motsvarighet till programråd finns inte för doktorandernas forskarskola, men under platsbesöken framgår att institutionsråden, där doktoranderna finns representerade, har en likande roll för forskarskolorna som programråden har för utbildningsprogrammen. Doktorandövergripande frågor kan tas upp i Forskarutbildningsnämnden. Därmed anser bedömargruppen att möjligheten och förutsättningarna för doktoranderna att påverka sin utbildning och studiesituation är god.

Från platsbesöken framkommer att studenter och doktorander inte finns representerade i institutionernas ledningsgrupp. Likaså framkom vid platsbesöken att lärosätet inte tycks tillämpa studentinflytande vid urval av sökande till studieplatser vid forskarutbildningen. Anledningen till dessa två exempel framgick inte under platsbesöken och bedömagruppen anser att detta är något som behövs ses över.

Kursvärderingens process beskrivs i dokumentet *Kursvärdering Processbeskrivning* och innefattar alla kurser på grund- och avancerad nivå och kursägande program förutom kandidatarbeten, examensarbete och praktikkurser. Enligt bedömagruppen innehåller dokumentet en systematisk och tydlig beskrivning av möten med examinator, studenter och programföreträdande samt värderingen själv, vilket enligt bedömagruppen ger studenterna goda möjligheter att påverka sin utbildning.

Dokumentet innefattar inte forskarutbildningskurser men enligt självvärderingen görs även kursvärderingar på *generic and transferable skills*-kurser, och det finns en plan på att utveckla processen för att också inkludera andra kurser på forskarutbildningsnivå. Att utveckla processen för att inkludera andra kurser på forskarutbildningsnivå anser bedömagruppen är en bra sak för att ytterligare stärka doktorandernas inflytande. Doktoranderna har rätt att ta hjälp av ett doktorandombud, och att deras individuella studieplan (ISP) följs upp varje år säkerställs i *Arbetsordningen för forskarutbildning*. Doktorandombudet är anställt av doktorandsektionen, som gör den rollen oberoende.

Kårobligatoriet existerar för både doktorander och studenter. Både självvärderingen och studentinlagan tar upp det som en fördel, eftersom det anses stärka studentkårens roll. Att detta betyder mer reellt inflytande för studenterna är inte helt självklart. Exempelvis tar studentinlagan upp svårigheter att hitta studenter till representationsplatser. Medlemsavgiften och den ersättning som studentkåren och doktorandsektionen får för sitt arbete, som regleras i *Ramavtal mellan Chalmers tekniska högskola och Chalmers studentkår*, bidrar till ekonomisk stabilitet för studentkåren och ger enligt bedömagruppen goda förutsättningar för att utöva studentinflytande. Individuella studenter får även ekonomisk ersättning för sina uppdrag. Från platsbesöken framgår även att doktorander får ersättning i form av pengar, resurser till arbete eller möjlighet att tillgodoräkna sig arbetet som institutionstjänstgöring.

Information om studenternas arbetsmiljö, både fysisk och psykiskt, samlas in genom Studentbarometern och arbetsmiljöronder. De diskuteras både på programnivå via programråden och grundutbildningens ledningsgrupp. Större delen av doktoranderna har sin anställning på lärosätet, så deras psykosociala arbetsmiljö mäts via den ordinarie medarbetarenkäten, som har ändrats för att passa doktorander bättre än tidigare versioner av enkäten. Enligt bedömagruppen kan studenter och doktorander påverka sin studiesituation genom dessa funktioner.

6. Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet

Tillfredsställande

Bedömggruppen anser att lärosätet genom rutiner och processer säkerställer att utbildningarna utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Bedömningsgrunden är uppfylld.

Styrkor:

- Chalmers har ett väl utvecklat system för samverkan med näringsliv och omvärld, med både formella och informella inslag för grundutbildningen och forskarutbildningen.
- I Chalmers prioriterade verksamhetsutveckling (PVU) anges att högskoleutbildningarna ska tas fram med tydligt inslag av arbetslivssamverkan.
- Bedömningsgruppen tycker sig kunna konstatera att ledningen är lyhörd för signaler om att det finns brister i samverkan och relationer.

Utvecklingsområden:

- Det kan finnas utrymme för att ännu tydligare ta tillvara erfarenheterna från alumner och alumnenkäter när lärosätet ska utveckla utbildningarna.

6.1 Lärosätet säkerställer, genom rutiner och processer, att utbildningarna utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Uppfylld

Bedömggruppen anser att Chalmers har ett systematiskt arbete med att samverka med arbetsliv, samhälle och omvärld. Arbetet är väl förankrat i högskolans visions- och strategidokument. Inom grundutbildningen säkras samhällsrelevansen genom en formell representation av näringslivet i programråden för utbildningen och i institutionsråden. Inom forskarutbildningen finns en nära samverkan med näringslivet inte minst inom ramen för de så kallade strategiska partnerskapen med företag och organisationer.

Chalmers ambition att erbjuda en utbildning i världsklass innebär att en bred samverkan med arbetsliv och omvärld vävts in i utbildningens olika nivåer. Därför finns det extern representation i både programråd och institutionsråd. Att de externa representanterna kan utöva ett verkligt inflytande på utbildningen bekräftades vid platsbesöken. Det har också framgått av platsbesöken att högskolans särskilda satsning på jämställdhet delvis också har inspirerats av synpunkter från representanter för arbetslivet.

Exempel på samverkan i grundutbildningen:

- Näringslivet har representanter i institutionsråd och programråd. Vid platsbesöken med de externa intressenterna vidimerade de att deras synpunkter togs väl omhand och att de fick gehör för i utformningen av program och kurser.
- Aktiviteten LÖNA kopplar ihop lärare med ingenjörer i arbetslivet, för att öka lärarnas kunskap om villkoren i dagens arbetsliv och för att ge arbetslivspartner insyn i hur utbildningen bedrivs i dag.
- Tidsbegränsade anställningar av personer med specialistkompetens inom yrkesområden med relevans för utbildningarna, så kallade Professor of the practice.
- Studenternas examensarbeten utförs i stor del hos en extern part och bidrar till att studenter och arbetsgivare får en chans att se hur arbetslivet och utbildningen ser ut i dag.
- Inom några utbildningar, bl.a. sjöutbildningarna genomförs delar av utbildningen som verksamhetsförlagd utbildning (VFU).
- För högskoleingenjörsutbildningen har en ny modell för arbetslivssamverkan utvecklats, för att ge utbildningen en bättre relevans.

Exempel på samverkan i forskarutbildningen:

- Forskarutbildningen strävar efter att förbereda unga forskare för arbetslivet och göra dem anställningsbara. Många doktorandprojekt utvecklas därför och genomförs i samverkan med näringslivet.

Ett inslag i all forskarutbildning är obligatoriska kurser i *generic and transferable skills*, som ytterligare ska förbereda doktoranderna för arbetslivet.

Chalmers har utvecklat strategiska partnerskap med ledande företag och organisationer för att nå industriell relevans, och ta in externa utmaningar i forskning och grundutbildning. Det systematiska arbete som bedrivs inom området har resulterat i att Chalmers som första universitet i Europa och det fjärde i världen har fått en ackreditering som "*engaged university*" från ACEEU (ackrediteringsrådet för entreprenöriella och engagerade universitet).

För både grundutbildningen och forskarutbildningen har de strategiska partnerskapen med större företag betydelse. Företagen kan bidra till inspel i relevanta delar av grundutbildningen, bidra med examensarbeten och inte minst öka forskningsutbildningens relevans. I processen för att inrätta ett nytt utbildningsprogram relateras programmen till näringslivets behov och efterfrågan.

Även i processen för inrättande och avveckling av Chalmers forskarskolor och forskarutbildningsämnen betonas vikten av utbildningens relevans för samhälle och näringsliv.

Ett underlag för Chalmers verksamhetsplanering som lyfts fram i både självvärderingen och platsbesöken är alumnenkäterna som ger tidigare studenter möjlighet att värdera sin utbildning i förhållande till den utbildning de fått. Bedömargruppen finner att inspel från tidigare studenter kan vara en viktig utgångspunkt för att utveckla utbildningarnas innehåll. Vid platsbesöken var det däremot otydligt i vilken utsträckning alumnenkäterna tjänar det syftet.

Bedömargruppen anser att högskolans samverkan med näringsliv och omvärld är väl utvecklad inom både grundutbildningen och forskarutbildningen. Förutom företag och näringsliv har högskolan även en väl utvecklad samverkan internationellt med andra utbildnings- och forskningsinstitutioner.

Samlat omdöme

Bedömning med motivering: Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll

Godkänt kvalitetssäkringsarbete med förbehåll

Sammantaget visar underlagen på att kvalitetssäkringsarbetet endast kan godkännas med förbehåll. Bedömningsområdet jämställdhet bedöms inte vara tillfredsställande. Bedömargruppens uppfattning är att lärosätet kan åtgärda bristerna i det bedömningsområdet som inte är tillfredsställande inom två år.

Bedömargruppen anser att lärosätet har i sin styrning och organisation ett välutvecklat och ändamålsenligt kvalitetssystem som säkerställer kvaliteten i utbildningarna. Av självvärderingen framgår att lärosätets kvalitetssystem har två delar, ett kvalitetssystem för grundutbildning och ett för forskarutbildning. De två delarna har olika karaktär. Enligt lärosätet har detta sin grund i att systemet för forskarutbildningen är nyare och därmed inte lika genomarbetat samt att lärosätet valt olika sätt att organisera grundutbildning och forskarutbildning.

Verksamhetsplaneringsprocessen och Prioriterad verksamhetsutveckling ger goda förutsättningar för ändamålsenlig processorientering, holistisk syn på strategisk planering samt prioritering av verksamhet och uppföljning. Matrisorganisationen för grundutbildningen med beställare och utförare

ger en tydlighet i kvalitetsarbetet och en möjlighet att följa upp kvaliteten i utbildningarna, både behov och åtgärder. Kvalitetsarbetet sker i många olika forum som möjliggör en bred delaktighet. För kvalitetssystemet inom forskarutbildningen finns några utvecklingsområden, bland annat att skapa mer helhet, säkerställa uppföljning samt att tydliggöra arbetsordningen.

Bedömargruppen bedömer att det finns förutsättningar för att studenterna genomför utbildningen med hög genomförandegrad, god progression och goda studieresultat. Lärosätet har bland annat utvecklat en verksamhetsplaneringsprocess (VP) och överenskommelser mellan en beställarorganisation och en utförarorganisation samt mellan beställarorganisationen och lärosätets verksamhetsstöd, som centrala verktyg för att säkra studenternas och doktorandernas förutsättningar att genomföra utbildningen i tid. Ett exempel på utvecklingsområde är att lärosätet bör tydliggöra processerna för kollegialt inflytande och beredningen av viktiga beslut i kollegiala organ.

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett väl utformat kvalitetssystem som säkerställer hög kvalitet i utbildningarnas utformning, genomförande och resultat. Lärosätet har tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar. Likaså säkerställer lärosätet att studenterna tar en aktiv roll i utbildningen och att utbildningen är studentcentrerad. Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan utbildning och forskning även om detta har förbättringspotential. Lärosätet säkerställer också en konstruktiv länkning mellan utbildningarnas lärandemål, läraktiviteter, examination och examensmål. Lärosätet genomför också kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av utbildningarna. Lärosätet säkerställer också att granskningsresultat kommuniceras till berörda intressenter. Därtill har lärosätet fastställda rutiner för antagning, utlysning av studieplatser, utfärdande av examina och andra processer inom stödverksamheten.

Bedömargruppen anser att lärosätet har rutiner och processer för att säkra att jämställdhet beaktas i utbildningarnas genomförande, men inte i utbildningarnas innehåll och utformning. Några goda exempel är systematiskt kvalitetsarbete för jämställdhet i studiemiljöer och arbetsmiljöer (framför allt när det handlar om lika behandling och motverka trakasserier och sexism), ett medvetet arbete med inkluderande arbetssätt och gruppdynamik i flera kurser samt strategiska satsningar för att nå bättre numerisk könsbalans bland lärare på lärosätet. Det finns inslag i av jämställdhet i innehållet i några utbildningar. Ytterligare en styrka är medvetna och reflekterande studenter som engagerar sig och driver på utveckling av jämställdhetsarbetet. Det som i hög grad saknas är systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll samt övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll.

Bedömargruppen anser att lärosätet har tydliga och välfungerande rutiner för att säkerställa studenter och doktoranders inflytande över sin utbildning och studiesituation. Det finns tydliga övergripande riktlinjer för studentinflytande som innefattar både representation och förutsättningar. Andra goda exempel är tydliga rutiner för kursutvärderingar, oberoende doktorandombud, ersättning för både studentkår, doktorandsektion och individuella studenter och doktorander, studentbarometer och medarbetarenkäten samt arbetsmiljöronder för studenter.

Bedömargruppen anser att lärosätet har ett väl utvecklat system för samverkan med näringsliv och omvärld, med såväl formella som informella inslag. Det gäller såväl för grundutbildningen som forskarutbildningen.

Datum
2019-09-17

 Reg.nr
411-00481-18

 Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carin Dänssel
08-563 085 26
carin.dansel@uka.se

Granskning av Chalmers tekniska högskolas kvalitetssäkringsarbete Platsbesök 1 den 19 september 2019 – intervjuschema

Lokal: Styrelserummet, Campus Johanneberg

Tid (max)	Rubrik	Personer
08:00	Bedömgruppen sammanträder	Bedömgruppen och UKÄ
08:30-08:55	Samtal med representanter från styrelsen	Lena Treschow Torell, Ordförande Martin Nilsson Jacobi, Fakultetsledamot, Fakultetsrådets ordförande Helen Eliasson, Extern ledamot från Västra Götalandsregionen
09:00-09:30	Samtal med lärosätets ledning	Stefan Bengtsson, Rektor Anna Dubois, Prorektor Rolf Almelund, Chef för Chalmers verksamhetsstöd Anders Palmqvist, Vicerektor för forskning och forskarutbildning Jörgen Blennow, Utbildningsområdesledare och GruLGs representant i Chalmers ledningsgrupp Maria Elmquist, Prefekt
09:30-09:45	Fika och bedömgruppen sammanträder	Bedömgruppen och UKÄ
09:45-10:30	Samtal med företrädare för studenterna/studentkåren	Dennis Norman, Kårordförande Emilia Sandolf, Sociala enhetens ordförande Emma Stavås, Utbildningsenhetens ordförande Giulio Calgano, Doktorandsektionens förre ordförande Tove Larsson, avgående ordförande för Utbildningsenheten samt huvudskribent för studentinlagan Dan Li, doktorandrepresentant i skrivarbetet av studentinlagan
10:30-10:45	Bedömgruppen sammanträder	Bedömgruppen och UKÄ

10:45-11:30	Samtal med funktioner med ansvar för genomförande av grundutbildning	Maria Mia Bondelind, Programansvarig, Samhällsbyggnadsteknik (civil ingenjör) samt Väg- och vattenbyggnad Veronica Olesen, Programansvarig, Mekanik högskoleingenjör Lars Almfelt, Viceprefekt GRU Mikael Enelund, Utbildningsområdesledare (ingår i GruLG) Magnus Ekh, Professor av avdelningen för Material- och beräkningsmekanik
11:30-12:00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
12:00-13:00		Lunch
13:00-13:45	Samtal med funktioner med ansvar för genomförande av forskarutbildning	Jonas Fredriksson, Studierektor och viceprefekt forskarutbildning Martin Andersson, Examinator och huvudhandledare Per Lincoln, Proprefekt forskarutbildning Lena Falk, Viceprefekt för forskarutbildning och ledamot i FUN, professor i Materials Microstructure Agneta Nilsson, Ämnesansvarig
13:45-14:00	Bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
14:00-14:45	Samtal med funktioner involverade i kvalitetssäkringsarbetet	David Pallarés, Vice/proprefekt forskarutbildningen Ulrika Lundqvist, Områdesledare för livslångt lärande och hållbar utveckling Mattias Bingerud, Utbildningssekreterare vid Utbildningsstöd/Student- och utbildningsavdelningen Sara Eriksson, Handläggare vid Stöd till utbildningsutveckling/Operativt och strategiskt stöd till utbildning, forskning och nyttiggörande Ulrika Josefsson, Handläggare vid Stöd till utbildningsutveckling/Operativt och strategiskt stöd till utbildning, forskning och nyttiggörande Sara Thornadtsson Chavarria, Jämställdhetssamordnare
14:45-15:15	Fika och bedömargruppen sammanträder	Bedömargruppen och UKÄ
15:15-16:00	Samtal med representanter för lärarkollegiet	Johan Malmqvist, Professor på avdelningen för Produktutveckling, Institutionen för industri- och materialvetenskap. Masterprogramansvarig för Product Development Lena Petersson, Lärare, undervisar huvudsakligen på masterprogrammet Embedded Electronic Systems Design

		<p>Maria Abrahamsson, Kursansvarig lärare, Kemi och kemiteknik</p> <p>Hanna Härelind, Professor vid institutionen för Kemi och Kemiteknik, handledare (forskarutb) och examinator i grundutb</p> <p>Jim Borouzoulis, Postdoc på avdelningen för Material och Beräkningsmekanik, lärare</p> <p>Mattias Roupé, Universitetslektor vid Construction Management/Arkitektur och samhällsbyggnadsteknik, lärare i kursen med ITC och digital representation i samhällsplanering</p>
16:00-16:15	Bedömggruppen sammanträder	Bedömggruppen och UKÄ
16:15-17:00	Samtal med arbetslivsföreträdare, samarbetspartners	<p>Lars Josefsson, Västsvenska Kemi- och Materialklustret, Institutionsråd Kemi och kemiteknik</p> <p>Åke Liljenberg, Volvo AB, Programråd IT</p> <p>Monika Ringvik, Astra Zero, Strategisk partnerskap inom styrkeområde Transport</p> <p>Casper Wickman, fd industridoktorand, nu med kombinerad forskartjänst mellan akademi och industri</p>
17:00-17:20	Ev. avslutande samtal med lärosätets ledning	<p>Stefan Bengtsson, Rektor</p> <p>Anna Dubois, Prorektor</p> <p>Rolf Almelund, Chef för Chalmers verksamhetsstöd</p>
17:20-18:00	Avslutande överläggning	Bedömggruppen och UKÄ

Datum
2019-11-25

 Reg.nr
411-00481-18

 Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carin Dänssel
08-563 085 26
carin.dansel@uka.se

Granskning av Chalmers kvalitetssäkringsarbete, platsbesök II den 4 december 2019 – intervjuschema

4 december 2019		
Program: Arkitektur och Maskinteknik		
Tid (max)	Rubrik	Personer, max 6 personer/grupp
08:00	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
08:30-09:15	Studenter på de två programmen	M: Oscar Hallberg, Hanna Svensson, Elias Welander A: Amanda Markgren, Michelle Lundin
09:15-09:30	<i>Fika och bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
09:30-10:15	Studentrepresentanter involverade i utvecklingsarbetet med att integrera jämställdhet inklusive representant för projektet Chalmers mot sexism	Emelia Sandolf, ordförande sociala enheten, studentkåren Leon Larsson, förra årets ordförande sociala enheten Anton Sandberg, studerandearbetsmiljöombud på M-sektionen Hanna Johansson, programrådsrepresentant M-sektionen Victoria Hansson, ingår i A-sektionen utbildningsutskott AUU
10:15-10:30	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
10:30-11:15	Examinatorer/professorer med ansvar för innehåll och genomförande med avseende på de utvalda kursplanerna	Lena Falkheden, A, universitetslektor vid Stadsbyggnad Kristina Grange, A, professor vid Stadsbyggnad Antal Boldizar, M, professor vid Konstruktionsmaterial Ola Isaksson, M, professor vid Produktutveckling Mélanie Despeisse, M, forskarassistent vid Produktionssystem
11:15-12:00	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
12:00-13:00	<i>Lunch</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
13:00-13:45	Lärare som undervisar utifrån de utvalda kursplanerna	Maja Kovacs, A, konstnärlig lärare vid Arkitekturens teori och metod (lärare ARK324, ARK615 & kursansvarig ARK615) Julia Fredriksson, A, forskare och avdelningschef vid Stadsbyggnad (lärare ARK615 & kursansvarig ARK615) Isabelle Doucet, A, professor vid Arkitekturens teori och metod (lärare ARK595 & examinator ARK 595) Rebecca Bergman, M, universitetslektor vid Fackspråk och kommunikation (lärare, Fackspråk och kommunikation) Massimo Panarotto, M, forskare vid Produktutveckling (lärare MMF176)

		Anna Norrström, M, timlärare vid Fackspråk och kommunikation (lärare, Fackspråk och kommunikation)
13:45-14:00	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
14:00-14:30	Programansvariga för de två programmen Arkitektur och Maskinteknik	Kia Bengtsson Ekström, A, tekniklektor vid Arkitekturens teori och metod (PA TKARK & examinator ARK064) Erik Hulthén, M, docent vid Produktutveckling (PA TKMAS Maskinteknik & examinator PPU175)
14:30-15:00	<i>Fika och bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
15:00-15:45	Ansvariga för överenskommelserna för programmen Arkitektur och maskinteknik (beställare och utförare)	Patrik Höstmad, A, docent vid Teknisk akustik (UOL ASAM) Angela Sasic Kalagasidis, A, biträdande professor vid Byggnadsteknologi (viceprefekt ACE) Mikael Enelund, M, biträdande professor vid Dynamik (UOL MATS) Lars Almefelt, M, universitetslektor vid Produktutveckling (viceprefekt IMS & examinator MPP126)
15:45-16:00	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>
16:00-16:45	Projektledare eller motsvarande pilotprojektet	Lina Frejme, extern projektledare för Chalmers mot sexism Johan Hartler, tekniklektor vid Maritim drift och ledning, motsvarande delprojektledare för Jämställdhet på schemat för sjökaptensprogrammet Sara Thornadtsson Chavarria, jämställdhetssamordnare vid Chalmers verksamhetsstöd och motsvarande intern projektledare
16:45-17:15	<i>Bedömargruppen sammanträder</i>	<i>Bedömargruppen och UKÄ</i>

Datum 2019-09-30
Reg.nr 411-00481-18

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carin Dänssel
08-563 085 26
carin.dansel@uka.se

Chalmers tekniska högskola

Fördjupningsspår för granskningen av kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola

Inom ramen för Universitetskanslersämbetets granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola kommer ett fördjupningsspår att granskas vid platsbesöket den 4 december 2019. Se bilaga 1 för valt fördjupningsspår.

Lärosätets självvärdering inkl. bilagor, studentinlagan, intervjuer i samband med platsbesöket 19 september 2019, granskningen av det fördjupningsspår som valts samt ytterligare material som begärts in i första hand för detta fördjupningsspår, utgör utgångspunkt för platsbesöket. Syftet med fördjupningsspåret är att bedöma hur lärosätets kvalitetssäkringsarbete fungerar i praktiken.

Fördjupningsspåret utgörs av kvalitetssäkringsprocesser, relaterade till bedömningsområden och bedömningsgrunder, som studeras i faktiska miljöer.

Bilaga 1. Granskning av kvalitetssäkringsarbetet vid Chalmers tekniska högskola, Fördjupningsspår.

Fördjupningsspår 1: Jämställdhet
Process: Planering, genomförande och uppföljning av jämställdhet i utbildningarna
Bedömningsområde: Jämställdhet
Miljö: Ett civilingenjörsprogram (ett av de fyra program) som ingår i arbetet (pilotprojektet) med att integrera jämställdhet som lärandemål i kursplaner, samt ett civilingenjörsprogram som inte ingår i detta pilotprojekt. Det senare programmet ska vara ett av lärosätets större, etablerade civilingenjörsprogram (som alltså inte ingår i pilotprojektet).
Motivering: Bedömargruppen avser att granska hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete säkerställer att jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Bedömargruppen kommer att fördjupa sig i innehållet i den strategiska styrningen genom strategiska dokument, planer och protokoll.
Dokumentation som begärs in för de två valda programmen ovan: <ul style="list-style-type: none"> • Senast fastställda utbildningsplaner och programbeskrivningar • Kursplaner, urval: senast fastställda kursplaner från obligatoriska kurser där jämställdhetsaspekter ingår som en del av mål, innehåll och/eller lärandemål. • Programutvärderingar, 2017-2019 • Externa programutvärderingar (i förekommande fall), 2017-2019 • Protokoll (eller motsvarande) från programråd, 2017-2019. Om protokoll inte finns önskas dagordning samt förekommande minnesanteckningar. • Styrelseprotokoll: protokoll från styrelsen där jämställdhet finns med på dagordningen, 2017-2019 • Överenskommelser mellan beställarorganisation och utförarorganisation för valda program, 2017-2019 • Ev. förekommande särskilda överenskommelser eller planer för de program som deltar i arbetet (pilotprojektet) med att integrera jämställdhet som lärandemål i kursplaner • Projektplan, eller motsvarande, för arbetet (pilotprojektet) med att integrera jämställdhet som lärandemål i kursplaner • Projektplan, eller motsvarande, för lärosätets övergripande arbete med jämställdhetsintegrering (i förekommande fall och utöver det material som hänvisas till i självvärderingen med koppling till jämställdhet) • Eventuella utvärderingar av det pågående pilotprojektet om jämställdhetsintegrering, för det valda programmet
Intervjuer med representanter för de två valda programmen (max 6 personer/intervju): <ul style="list-style-type: none"> • Studenter (3 studenter per program) • Studentrepresentanter som är/har varit involverade i arbetet med att integrera jämställdhet som lärandemål i kursplaner (d.v.s. studentrepresentanter i råd eller liknande organ) • Lärare som undervisar utifrån de utvalda kursplanerna (se ovan) • Professor eller examinator (1 per kurs), med ansvar för ämnesmässig kvalitet och nivå, med avseende på de utvalda kursplanerna (se ovan) • Programansvariga för de valda programmen

Datum
2019-09-30

Reg.nr
411-00481-18

- Ansvariga för överenskommelserna (för beställarorganisation respektive utförarorganisation) för de två valda programmen
- Projektledare, eller motsvarande, för arbetet (pilotprojektet) med att integrera jämställdhet som lärandemål i kursplaner

Avdelning
Utvärderingsavdelningen
Handläggare
Carin Dänssel
08-563 085 26
Carin.dansel@uka.se

Datum 2020-02-25
Reg.nr 411-00481-18

Rektor

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Chalmers tekniska högskola

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellerna nedan vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut med ytterligare rader. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det i detta skede av utvärderingsprocessen *inte* är möjligt att komplettera med *ny* information som inte ingått i de ursprungliga underlagen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, inte 45.

Läsanvisning Chalmers kommentarer:

Ord eller Mening för vilken vi föreslår en alternativ skrivning kommer först i kommentaren, icke-kursiverad inom citattecken, följd av ett lika-med-tecken (=). *Konkreta förslag till annan skrivning än den befintliga står alltid i kursivt – oavsett om det gäller ett ord eller hela meningar.*

Referens(-er) till var faktauppgiften/beskrivningen som motiverar den alternativa skrivningen finns i grundmaterialet skrivs så här.

Övriga kommentarer eller frågor ser ut så här.

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	TELEFON	ORGANISATIONSNR	KONTAKT
Box 7703 SE-103 95 Stockholm	Löjtnantsgatan 21 Stockholm	+46 8 563 085 00 FAX	202100-6495	registrator@uka.se www.uka.se
		+46 8 563 085 50		

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

Bedömningsområde: Styrning och organisation			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	2	3-5	<p>”Enligt lärosätet har detta sin grund i att systemet för forskarutbildningen är nyare och därmed inte lika genomarbetat, samt att lärosätet valt olika sätt att organisera grundutbildningen och forskarutbildningen.”</p> <p>Förslag till alternativ skrivning:</p> <p><i>De två kvalitetssystemen har sin grund dels i att utbildningarna är av olika karaktär (utbildningsprogram för stora studentgrupper respektive individuell utbildning) dels att Chalmers valt olika sätt att organisera utbildning på grund/avancerad respektive forskarutbildningsnivå.</i></p>
2	4	16	I parentesen bör stå <i>till exempel genom alumnenkät och kursvärderingsprocessen</i>
3	3	4	”Vicerektor för utbildningen” = <i>Vicerektor för utbildning och livslångt lärande</i>
3	3	5	”Programområdesledare” = <i>Utbildningsområdesledare</i>
3	3	16	I utvärderingsrapporten står att Serviceavdelningen ansvarar för Schema. Det stämmer inte. Ansvaret för schemat ligger på Student- och utbildningsavdelningen.
3	4	1	”vicerektor för forskarutbildning” = <i>vicerektor för forskning och forskarutbildning</i>
4	1	1	”Forskarutbildningsnämnden där doktorander”... = <i>Forskarutbildningsnämnden, där institutionerna representeras av pro- eller viceprefekt för forskarutbildning och där doktorander...</i>
4	1	4	<p>”Det finns några institutions- och ämnesövergripande forskarskolor, men oftast är forskarutbildningsämne och forskarskola samma sak” = <i>Det finns några institutions- och ämnesövergripande forskarskolor, men varje forskarskola motsvaras av ett forskarutbildningsämne.</i></p> <p>Varje forskarskola motsvaras av (och benämns lika med) forskarutbildningsämnet. Ur Självvärderingsrapporten, Inledning (sid 8, stycke 2, rad 6-8)</p>
4	1	5	”Varje forskarskola har en studierektor som ansvarar för att följa upp forskarutbildningen och doktoranderna minst en gång per år.”

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			Förtydligande: Varje forskarskola ska ha minst en studierektor, men det finns möjlighet att ha flera. Detta framgår dock inte av självvärderingsrapporten.
4	1	6	"Uppföljningen sker genom ..." = <i>Uppföljningen sker främst genom ...</i>
4	1	7-8	"Varje forskarskola har även en examinator som säkerställer att forskarutbildningen uppfyller kvalitetskraven på forskningsuppgifter och övriga moment samt godkänner de individuella studieplanerna." = <i>Vid en forskarskola finns flera examinatorer som säkerställer att varje enskild doktorands forskarutbildning uppfyller kvalitetskraven...</i> Självvärderingsrapporten, sid 19, stycke 9 om Examinators roll i forskarutbildningen
4	1	9-10	"Handledarna ansvarar för att handleda och se till att de individuella studieplanerna följs." = <i>Handledarna ansvarar för att tillsammans med doktoranden utforma forskningsuppgiften, handleda doktoranden och se till att de individuella studieplanerna följs.</i> Självvärderingsrapporten, sid 30, stycke 9 om Handledarens ansvar
5	1	3	"handledarkollegium" bör troligtvis avse <i>handledarforum</i>
5	3	4-5	"Utvecklingen av kvalitetssystemet görs i form av projekt." = <i>Utvecklingen av kvalitetssystemet görs ibland i form av formella uppföljnings- eller utvärderingsprojekt.</i> Projekt är ett vanligt förekommande sätt (men inte det enda) att säkerställa att resultat tas tillvara i kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet. Självvärderingsrapporten, stycke 3 under avsnitt 1.5 Styrning och utveckling av kvalitetssystemet, rad 1-2
5	3	8-9	"En elektronisk plattform för de individuella studieplanerna som har tagits fram av en arbetsgrupp i forskarutbildningsnämnden ska implementeras 2020." = <i>En elektronisk plattform för individuella studieplaner har beretts i FUN och ett verktyg för detta är under utveckling och ska implementeras under 2020.</i> Självvärderingsrapporten, avsnitt 2.3 och 3.2 Den nuvarande skrivningen kan tolkas som att arbetsgruppen i FUN gjort ett utvecklingsarbete, vilket inte är fallet.

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

5	4	4	”doktorandutbildningen” = <i>forskarutbildningen</i>
5	4	5	”utvecklingen av programmen” = <i>utvecklingen av forskarskolorna</i>
6	2	3-4	”Kurs-PM tillgängliggörs för studenterna via lärplattformen som håller på att införas” = <i>Kurs-PM tillgängliggörs för studenterna via lärplattformen.</i> (Chalmers har bytt lärplattform under 2019, men kurs-PM tillgängliggjordes även i den gamla lärplattformen PingPong)

Bedömningsområde: Förutsättningar

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	Punktlista	Punkt 4	”vetenskaplig personal” = <i>akademisk personal</i> ”vetenskaplig personal” återfinns även på: sid 7, stycke 4, rad 4 sid 9, stycke 7, rad 2 sid 22, stycke 3, rad 6
7	5	6	”avtalet” = <i>överenskommelsen</i>
8	6	8	”avtal” = <i>överenskommelsen</i>
8	6	1-2	”Vicerektor för utbildning och livslångt lärande har det övergripande ansvaret för kompetensutveckling av undervisande personal” = <i>Vicerektor för utbildning och livslångt lärande har det övergripande ansvaret för utformning av stöd till kompetensutveckling av undervisande personal</i> Självvärderingsrapporten, sid 24, stycke 4 (under punktlistan), rad 1
9	2	2	”utbildningsområdeschefer” = <i>utbildningsområdesledare</i>
9	4	7-8	”Bedömargruppen anser att ett utvecklingsområde är att klargöra ansvar för att följa upp handledarnas deltagande.” Ansvaret för uppföljning av handledarnas deltagande ligger på linjechefen (Självvärderingsrapporten sid 28, stycke 1).
9	6	1-2	”Under platsbesöken diskuterades också om det finns risker med att lärosätet är så beroende av extern finansiering för att anställa lärare.” Chalmers anställer inte lärare på externa medel, men externa medel används till att delvis finansiera forskande personal, av

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			vilka de som ingår i den basfinansierade fakulteten också förväntas undervisa.
9	6	3	”Lärosätet pekade på risker med EU-finansiering med korta leveranstider, särskilt för doktorander”. = <i>Lärosätet pekade på risker med viss typ av extern finansiering (t.ex. med korta leveranstider och hög grad av beroende av annan parts leverans), och att sådan kan vara olämplig för finansiering av doktorandtjänster.</i>
10	2	12	”Avtalsprocessen” = <i>överenskommelseprocessen</i>
10	4	1	”Studentombud” = <i>studerandeombud</i>
10	5	2	“och en kurator” = <i>och en kurator via studenthälsovården.</i> Självvärderingsrapporten, sid 30, stycke 6 Kurativa samtal tas i praktiken av studievägledare eller studenthälsan, beroende på typ av problematik.
11	1	2	”vicerektorn” = <i>vicerektor för utbildning och livslångt lärande</i>
11	3	3	”Forskarskolans studierektor kan vid behov följa upp resultat från enkäter på en mer aggregerad nivå i organisationen” = <i>Forskarskolans studierektor kan vid behov följa upp resultat från enkäter på forskarskolenivå.</i> Skrivningen ”på en mer aggregerad nivå i organisationen” kan misstolkas och låta som det är en nivå högre än institution, vilket inte är fallet.
11	3	4-5	”... där även handledarna deltar.” = <i>... där även handledare och examinator deltar.</i>
12	2	9	”En elektronisk plattform är införd för effektiv planering och uppföljning.” = <i>En elektronisk plattform är under utveckling för att effektivisera planering och uppföljning och skall implementeras 2020.</i> Självvärderingsrapporten, avsnitt 2.3 (sid 32, stycke 2, rad 5-9) och avsnitt 3.2 (sid 39, stycke 3, rad 2)
12	2	10	”Samtal mellan doktorand, studierektor och handledare genomförs varje år, oftare om svag progression, och mittermins- eller licentiatseminarier är obligatoriska för doktorander” = <i>Uppföljningssamtal mellan doktorand, studierektor, handledare och examinator genomförs varje år, oftare om svag progression,</i>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			<i>och mittseminarium eller licentiatseminarier är obligatoriska för doktorander</i>
--	--	--	--

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
13	5	4	<p>”lärosätets ledningsgrupp” = <i>både grundutbildningens och lärosätets ledningsgrupp</i></p> <p>Självvärderingsrapporten, sid 36, stycke 4 (Inrättande av en ny utbildning...)</p>
13	6	4-5	<p>”På kursnivå finns kursnämnder som har motsvarande beredande och beslutande uppgifter för att säkra och höja kvaliteten på kursnivå.”</p> <p>Kursnämnder har inget beslutsmandat utan kan ge rekommendationer.</p> <p>Självvärderingsrapporten; sid 3, stycke 3; stycke sid 45, stycke 4</p>
13	7	5	<p>”vicerektor för forskarutbildning” = <i>vicerektor för forskning och forskarutbildning</i></p>
13	8 (sista hela stycket på sidan)	Hela stycket	<p>Chalmers organisationsform medför att det är enskilda personer som fattar beslut och ledningsgrupper, råd och nämnder fungerar som rådgivande organ.</p> <p>Självvärderingsrapporten sid 3, stycke 3</p> <p>Grupperingar fattar formellt inte beslut på Chalmers (och alltså inte heller kollegiala organ). Förslag att formulera om skrivningar kring kollegiala organ utifrån detta.</p>
14	4	6	<p>”Kursernas lärandemål formuleras i beställarorganisationen” = <i>utbildningsprogrammets lärandemål formuleras i beställarorganisationen</i></p> <p>Självvärderingsrapporten sid 37, stycke 1</p> <p>Kursernas lärandemål formuleras av examinator och godkänns av programansvarig.</p>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

16	2	2	Chalmers arbetsordning för inrättande av utbildningsprogram = <i>Chalmers process för inrättande av utbildningsprogram</i>
17	2	5	”användas för en årlig uppföljning där doktorand, handledare och studierektor deltar” = <i>användas vid den årliga uppföljningen, där doktorand, examinator, handledare och studierektor deltar</i>
17	4	7	”planeringssystem Prioriterad verksamhetsutveckling” = <i>planeringsdokument Prioriterad verksamhetsutveckling och VP-processen</i>
17-18	Sista/första	-	<p>”Att detta fungerar i praktiken exemplifieras vid platsbesöken med att innehållet i programmet Samhällsbyggnad visade sig vara till stor del utdaterat, och att programmet därmed byggdes om från grunden.”</p> <p>Det var flera program inom samhällsbyggnadsområdet som berördes. Den nuvarande skrivningen går också att tolka som att det var vid platsbesöken det framkom att programmen var utdaterade vilket ju inte stämmer.</p> <p>Förslag till alternativ skrivning:</p> <p><i>Vid platsbesöken framkom att detta fungerar i praktiken, exemplifierat med när flera program inom samhällsbyggnadsområdet visade sig vara till stora delar utdaterade, och därmed byggdes om från grunden.</i></p>
18	5	3	”Vid konferensen arbetar lärare” = <i>Programansvariga, viceprefekter för grundutbildning, peduler m.fl.</i>
18	6	3	”Processen leds av vicerektor för forskarutbildning med forskarutbildningsnämnden som rådgivande”... = <i>Vicerektor för forskning och forskarutbildning har det övergripande ansvaret för utvärderingsprocessen med forskarutbildningsnämnden som rådgivande ...</i>
18	7	2	<p>”tycks inte omfattas av kvalitetsgranskningarna” = <i>ingår inte i samma kvalitetsgranskningssystem</i></p> <p>2-4 ”Eftersom forskningens kvalitet är en förutsättning för en forskarutbildning av hög kvalitet bör också forskningens kvalitet ingå i kvalitetssäkringsarbetet” = <i>Eftersom forskningens kvalitet är en förutsättning för en forskarutbildning av hög kvalitet bör kvalitetssäkringsarbetet för forskning och forskarutbildning samordnas.</i></p>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			Nuvarande skrivning kan tolkas som att vi inte alls kvalitetssäkrar forskningen. I den interna utvärderingen av forskarskolorna granskas systematiken och processerna i utbildningen, medan forskningskvaliteten utvärderas av externa kollegiala paneler. Det sistnämnda ingick inte i den här utvärderingen och är därför inte beskrivet i självvärderingen.
18	8	1	”där doktorand, handledare och studierektor deltar” = <i>där doktorand, examiner, handledare och studierektor deltar</i>
19	3	6	”Både i självvärderingen och vid platsbesöken framgår att kommunikationen med studenter sker på två sätt.” Resultatet av kursvärdering återkopplas på flera sätt: <ul style="list-style-type: none"> till de studenter som gjort utvärderingen via e-post munligt till nästa kursomgångsstudenter av examiner i Kurs-PM. Kursvärdering Processbeskrivning C 2016-1300, Avsnitt 8
20	2	2-4	Alla doktorandtjänster lyses ut och sökes i konkurrens i öppna utlysningar. Även om studieplats och anställning utlyses ihop, så sker antagning innan anställning. Självvärderingsrapporten, avsnitt 3.7 (sid 53, Forskarutbildning – Antagning och anställning) samt Arbetsordningen för forskarutbildning, avsnitt 5

Bedömningsområde: Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
21	Punktlista under Utvecklingsområden	Punkt 1 & 2	<ul style="list-style-type: none"> ”Systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning saknas. Övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll saknas.” <p>I kursvärderingsenkäten ingår en fråga som ska fånga upp likabehandlingsaspekter (inklusive jämlikhet och alltså även jämställdhet) på kursens organisation, innehåll och pedagogik (Självvärderingsrapporten, sid 46, stycke 1). Formuleringen av frågan framgår av material som skickades in inför platsbesök 2 (M1 Introduktion Maskinteknik, sid 3, stycke 3).</p>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			<p>Enkätsvaren hanteras av kursnämnderna, vars arbete och bidrag till att säkra rutiner och processer för utbildningarnas utveckling beskrivs som ändamålsenliga tidigare i yttrandet (sid 13, stycke 1 & 5).</p> <p>Formuleringarna ”Systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning saknas.” samt ”Övergripande systematisk uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll saknas.” är därför inte korrekta.</p>
21	4	7-8	Förkortningarna FUN (Forskarutbildningsnämnden) och DS (Doktorandsektionen) bör skrivas ut här eller förklaras.
22	1	1	”nu ska nu gå vidare till fyra” = <i>har nu gått vidare till 3</i>
22	1	2	”en temadag” = <i>två halvdagar</i>
22	1	2	”alla studenter” = <i>alla studenter i åk 1</i>
22	2	1	”rekryteringsprojekt” = <i>jämställdhetsprojekt</i>
22	2	2	”lärarkår” = <i>akademin</i>
22	3	6	”att vetenskapliga personalens” = <i>att akademisk personals</i>
22	4	Hela stycket	<p>”Bedömagruppen hade svårigheter att i självvärderingen utläsa hur lärosätet arbetar med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll och utformning. Inte heller vid platsbesöken framgick tydligt vilka mål, rutiner eller processer och uppföljning som finns för detta. I dokument som <i>Process för att inrätta nytt utbildningsprogram</i> och <i>Process för inrättande och avveckling av Chalmersforskar skola och forskarutbildningsämne</i> nämns inte jämställdhet som ett perspektiv. Inte heller <i>Riktlinjer för programbeskrivning</i> innehåller jämställdhet.”</p> <p>När det gäller den årligt uppdaterade och fastställda programbeskrivningen menar vi att jämlikhet/jämställdhet implicit ingår vid utvecklingen och genomförande av program i och med följande text i de hänvisade dokumenten.</p> <p>”Vid programutvecklingen är det lämpligt att först formulera programmets syfte och sedan konkretisera det till en uppsättning lärandemål som tillsammans utgör programlärandemålen. Dessa ska specialisera examensordningens mål för programmets inriktning eller teknikområde.” Riktlinjer för utformning av programbeskrivningar vid Chalmers tekniska högskola, Dnr C2016-0704; sid 4 och 5, sista och första stycket</p>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

			<p>”Programlärandedmålen ska vara utformade så att de svarar mot Examensordningens generella mål för respektive examen och de nationella examensmålen.” Riktlinjer för utformning av programbeskrivningar vid Chalmers tekniska högskola, Dnr C2016-0704; sid 4, sista meningen i punkt 2 i punktlistan.</p> <p>Vidare står: ”Programmets målbeskrivning ska naturligtvis också motsvara de krav som lagstiftaren ställer för att en viss utbildning ska leda till en viss examen.” Riktlinjer för utformning av programbeskrivningar vid Chalmers tekniska högskola, Dnr C2016-0704; sid 6, sista stycket</p> <p>Vi menar därför att kvalitetssystemet effektivt hanterar mål som finns i examensordning idag och är utformat så att det kan hantera mål som läggs till i framtiden.</p>
23	3	1-2 6-8	<p>”Det som i hög grad saknas och som bedömargruppen ser som ett utvecklingsområde för lärosätet är att även inkludera hur jämställdhet beaktas i utbildningarnas innehåll och genomförande.”</p> <p>”Detta arbete är däremot inte systematiskt i den bemärkelsen att kvalitetssystemet identifierar brister, följer upp och utvecklar inslag av jämställdhet i utbildningens innehåll och genomförande.”</p> <p>Motsägs av skrivningen på sidan 21, stycke 3:</p> <p>”Bedömargruppen anser att lärosätet har ett systematiskt arbete för att beakta jämställdhet i utbildningarnas genomförande.”</p>
23	3	10	<p>”Det skulle dock vara enkelt att i det befintliga kvalitetssystemet tillföra en sådan systematik, genom att exempelvis kursnämnden identifierar brister, följer upp och utvecklar utbildningsinnehåll med betydelse för jämställdhet.”</p> <p>I kommentar ovan (sid 21, punktlistan under Utvecklingsområden) förtydligas att kursnämnderna till del redan gör detta, även om det mycket riktigt pekas ut som ett område för utveckling i självvärderingsrapporten. Vi vill också förtydliga att det i kursutvecklingsarbetets uppföljning av lärandemålen också finns jämställdhetsaspekter, till exempel när det gäller ”visa förmåga att utveckla och utforma produkter, processer och system med hänsyn till människors förutsättningar och behov” och ”visa förmåga till lagarbete och samverkan i grupper med olika sammansättning”. (dessa mål skall uppfyllas av alla civilingenjörsprogram, se tex M1 Introduktion Maskinteknik, sid 3, stycke 6).</p>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

24	2 (punktlista)	Punkt 3	”prefekternas ledningsgrupp” = <i>institutionernas ledningsgrupp</i>
25	4	2	”prefekternas ledningsgrupp” = <i>institutionernas ledningsgrupp</i>

Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
24- 25	7	1-3	”På utbildningsnivå förankras förändring i utbildningen till stor del i programråden där studenter finns representerade. Formella beslut om förändringar fattas av de programansvariga, vilket enligt bedömargruppen är ett avsteg från reellt studentinflytande” Chalmers organisationsform medför att det är enskilda personer som fattar beslut och ledningsgrupper, råd och nämnder fungerar som rådgivande organ. Självvärderingsrapporten sid 3, stycke 3
25	5	2	”kurser på grundnivå” = <i>kurser på grund- och avancerad nivå</i>
25	6	5	”ytligare stärka” Här avses kanske <i>ytterligare stärka</i>
26	1	3	”instruktionstjänstgöring” = <i>Institutionstjänstgöring</i>
26	2	3	”Större delen av doktoranderna är anställda, så” = <i>Större delen av doktoranderna har sin anställning på Chalmers, så</i>

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
27	2	9	”elevernas” = <i>Studenternas</i>
27	3	1	”är generic and transferable skills-kursen, som” = <i>är generic and transferable skills-programmet, som</i>

Datum

Reg.nr

2020-02-25

411-00481-18

Mindre språkliga korrigeringar

Bedömningsområde: Styrning och organisation			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	1-2	”Prioriterade verksamhetsutveckling” = <i>Prioriterad verksamhetsutveckling</i>

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
14	4	2	Ta bort ordet <i>att</i> (tredje ordet i meningen).
18	4	1	Ordföljden i meningen. Ska vara ... <i>expertpaneler används inte systematiskt...</i>

Bedömningsområde: Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
22	2	2	Verkar fattas något ord i meningen: ”Det sker bland annat genom rekryteringssatsningar och den interna kulturen på lärosätet.” Förslag till alternativ skrivning: <i>Det sker bland annat genom rekryteringssatsningar och arbete med den interna kulturen på lärosätet.</i>